

KGB-st üle 30 inimese kaposse

Kapo juht Arnold Sinisalu on pidanud selgitama, miks eelmised juhid võtsid KGB-st kaposse üle 30 tehnilise töötaja. Valikut ja selle ohtusid selgitavad ka endised kõrgeid politseiametnikud. lk 4

Prügihiid Ragn-Sells skeemitas maksudega

Eesti suurimat jäätme-firmat juhtinud Rein Leipalu sai kopsakat palka oma erafirma kaudu, mitte töökohast Ragn-Sellsist. lk 2-3

Pahapill täitis lubaduse

Kuigi kümnevõistleja Mikk Pahapill sai MM-il 17. koha, täitis ta oma lubaduse ja püstitas 8170 punktiga Moskvast hooaja tippmargi. lk 16

Detektiivid tulevad

14. septembrist hakkab ilmuma „Maailma krimi-klassika“ sari. Et esimese raamatu ootamine ei tunduks pikk, ilmub lähinädalatel EPL-is kodumaine põnevusjutt, kus kuritööd lahendab ekstsentriline uurija Tõnu. lk 11

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 155 | ESMASPÄEV, 12. AUGUST 2013

ajaleht.epl.ee

MÖÖBLIAIT
www.moobliait.ee

910.-
Järeilmaks: 75.83 €/kuu
Antiik-kummut

Diivan 3-ne
740.-
592.-
Järeilmaks: 49.33 €/kuu

Relax 5
-20%

Diivan 2-ne
520.-
416.-
Järeilmaks: 34.67 €/kuu

Tugitool
360.-
288.-
Järeilmaks: 24.- €/kuu

Relax -nurk 5
Nurgadiivan (vasak- või parempoolne)

990.-
396.-
Järeilmaks: 33.- €/kuu
-60%

SUVELÕPU PAKKUMISED

Ken & Kenny
-30%

577.-
473.90
Järeilmaks: 39.49 €/kuu

Komplekt

406.-
Järeilmaks: 33.83 €/kuu

Sektsioon

390.-
156.-
Järeilmaks: 13.- €/kuu
-60%

Kirsi puust kapp

Abbey-M
voodi 1,6x2,0
245.-
Järeilmaks: 20.42 €/kuu

Ostes meilt voodi, saate madratsi
-30% odavamalt!

Öökapp
310.-
217.-
Järeilmaks: 18.08 €/kuu

Riidekapp
970.-
679.-
Järeilmaks: 56.58 €/kuu

Pink
340.-
238.-
Järeilmaks: 19.83 €/kuu

Pink (61x40x45)
170.-
119.-
Järeilmaks: 9.92 €/kuu

Meigilaud/ kirjutuslaud
650.-
455.-
Järeilmaks: 37.92 €/kuu

-30%

1330.-
997.50
Järeilmaks: 83.13 €/kuu
-25%

Nahkmööbli-komplekt (3+2+1)

MÖÖBLIKLASSIKA

SAUEL
Pärnnasalu 34
E-R 10-19
L 10-16

PÄRNUS
Sillakeskus
Papiniidu 5
E-R 10-19, L 10-16

RAKVERES
Põhjakeskus
Tõremäe
E-P 10-20

TARTUS
Vahi 5
E-R 10-19
L 10-16

NARVAS
TEMPO Keskus
Tallinna mnt 52
E-R 10-19, L 10-17

SOODNE JÄRELMAKS! 12 KUUKS! Intress ja sissemaks 0%

JUHTKIRI

Algama peab puhastus

Järgmine spioon on laitmatult eestimeelse ja sinimustvalge mainega, võib-olla koguni EÜS-ist, arvas mõni aeg tagasi endine Eesti NSV KGB asejuht Vladimir Pool (10.3.2012). Pole välistatud, et kunagi see juhtubki, kuid nagu endise kaitsepolitsei töötaja Vladimir Veitmani sissekukkumine osutab, on seniste riigireeturite taust olnud sootuks teine.

Kaitseministeeriumi pikaajaline riigisaladuste hoidja Hermann Simm – pikaajalised idasidemed, tugev Nõukogude süsteemi taust. Idapoolsetel kontaktide loojatel hea läheneda. Kaitsepolitsei ametnik Aleksei Dressen – venelane, seega jällegi lihtsam kontakti luua kui näiteks mõne uue ajal Tartu ülikoolis käinud ajaloolasega, kelle vene keelgi on krobeline. Vladimir Veitman – idasidemed ja KGB-taust. Kapo võis ju arvata, et mängib vanad sidemed üle, aga kus sa sellega. Kontaktid on juba loodud, barjäärid ületatud ja selliseid isikuid on hea lihtne kontaktisikuks võtta.

Tekib muidugi küsimus, miks KGB-taustaga inimene pidi üldse veel hiljuti kaitsepolitseiametis töötama ja miks ei saa amet meile praegu kinnitada, et selliseid isikuid enam nende seas pole. See, mis 1990. aastate algul tundus loogiline, praegu seda enam pole. Miks neist ei vabanetud juba mitu peadirektori tagasi, Jüri Pihli ajal?

Vastutus on õigusriigis individuaalne ja konkreetne. Kuid paratamatult heidavad säärased juhtumid üldist

varju nii venelaste kui ka vanema, näiteks Moskvast õppinud põlvkonna töötamisele Eesti julgeolekuasutustes. Ega endise kaitsepolitsei peadirektori Jüri Pihli töö mingis Vene kapitaliga seotud vähetuntud firmas ka just usaldust

Endistest

Pikaajalised idasidemed, Nõukogude taust. Sellistele töötajatele on lihtsam läheneda.

suurenda. Sellisel mehel ei peaks leiva lauale saamisega probleemi olema. Kaitsepolitseis tuleks edaspidi panus teha noorematele.

Muidugi on tore, et välisluure heaks töötamisele jälile saadi. Vaikus ja uudiste puudumine ei näita veel, et kõik oleks korras. Kuid üldiselt kõlab jutt, et selliste juhtumite paljastamisega saame me tugevamaks, nagu haavata saanud enesekaitse upitamine. Tegelikult peaks ju idanaabrile olema üsna hea ettekujutus nii sellest, kes kaitsepolitseis töötavad, kui ka nende inimeste iseloomustused. See info ei aegugi nii kiiresti. Kaitsepolitsei vajab ilmselt veelgi suuremat sisemist puhastust. ●

REPLIIK

Kuueteistkümne käteköverdusega politseisse

Osas politseiametnike laskeoskust ja ka füüsilist vormi on tabanud kriitika (26.7, EPL). Sellepärast vaatasin, mida neilt üldse nõutakse. Palun väga, minuvane kolmekümneendates mees peaks suutma teha 16 kätekõverdust ja 24 istesetõusu ning sörkima kolm kilomeetrit järjest 17 minutiga ehk 5.40 kilomeetri kohta. Küllap on politseinike seas palju selliseid, kes füüsiliselt eriti rähklema ei peagi. Kuid nimetatud normid võiksid olla jõukohased igaühele, kes käib trepist jala ja tassib vahel kodumajapidamises raskemaid pakke. Tuleb tunnustada, et lattu, millest tuleb üle hüpata, pole just eriti kõrgele seatud. ●

Priit Simson

Lk 10: sotside tulekut oodatakse nagu Godot'd, aga Godot lõpuks ei tulnudki, kirjutab peatoimetaja Urmo Soonvald.

KOLMANDIKUL TÖÖTAJATEST POLE ERIALAST HARIDUST

Eestis on veidi üle 30% tööealistest inimestest erialase hariduseta – õpingud on kas katkestatud või polegi õppima hakatud. Samal ajal kurdavad tööandjad, et kvalifitseeritud tööta-

jaid ja oskustöölisi ei jagu. Rikastes riikides on aga tugev tööstus ja massiline kutseharidus – Šveitsis läheb kutsekooli 85% lõpetajatest, Põhjamaades üle 50%. **Ärileht**

Ragn-Sells ja selle eks

Eesti suurimat jäätmefirmat

juhtinud Rein Leipalu sai kopsakat töötasu oma erafirma alt.

Nii optimeeriti Ragn-Selli juhi eest maksude maksmist, näiteks ei pidanud maksma sotsiaalmaksu. **Maksumaksjate liidu** sõnutsi nimetatakse skeemi rahvakeeli „Oütamiseks” ja see on üsna levinud.

Ann-Marii Nergi

ann-marii.nergi@arileht.ee

1992. aastal Eestisse laienenud rootslaste prügifirma Ragn-Selli juhiks sai samal aastal väliseestlane Rein Leipalu, kes 2012. aasta lõpus pärast kaht aastakümnet juhatuse esimehena töötamist ameti maha pani. Turuliidriks kasvanud jäätmekäitlusfirma on end pidevalt reklaaminud läänliku ja skandinaavialiku töökultuuriga, kuid üllatuslikult eelistab juhtivtöötajate palkamise asemel osta juhtimis- või konsultatsiooniteenust äriühingult, optimeerides sel moel makse. Ragn-Sells maksis Rein Leipalule aastaid töötasu kui juriidilisele isikule temale kuuluva firma OÜ Rele Konsultatsioonid arve järgi. Kui arvestada, et OÜ-le on prügifirma suurim ja põhimõtteliselt ka ainus klient, avaldavad Rele käibenäitajad muljet. 2011. aastal maksis Ragn-Sells Leipalu teenuse eest 171 000 eurot (14 000 eurot kuus), kuid mullu, kui juht ametist lahkus, lisandus ärisaladuste hoidmise ja pikaajalise teenuseosutamise eest ka boonuseid, mis muutsid aastatastu 360 000 euro suuruseks.

Kui arvestada, et OÜ-le on prügifirma suurim ja põhimõtteliselt ka ainus klient, avaldavad Rele käibenäitajad muljet. 2011. aastal maksis Ragn-Sells Leipalu teenuse eest 171 000 eurot (14 000 eurot kuus), kuid mullu, kui juht ametist lahkus, lisandus ärisaladuste hoidmise ja pikaajalise teenuseosutamise eest ka boonuseid, mis muutsid aastatastu 360 000 euro suuruseks.

Maksud ei vasta tulule

See teeks tema kuupalgaks lausa 30 000 eurot kuus, ainasa vahega, et „teenusetelli” ei pidanud hiigelpalga teenija pealt maksma näiteks 33% maksumääraga sotsiaalmaksu. Samal ajal on Rele Konsultatsioonid oma kahele töötajale (Leipalu ise kui tegevjuht ja administratiivtöötaja) 2012. aasta palgaks maksnud 56 000 eurot, mis teeb ühe töötaja keskmiseks palgaks „kõigest” üle 2000 euro kuus ja millelt peab riigile maksuma tunduvalt vähem makse.

Rein Leipalu kinnitas Ärilehele, et on tõepoolest juba üle kümne aasta osutanud konsultatsiooniteenuseid ja olnud ametis juhatuse esimehena, sest sellise kokkuleppe kiitis heaks Ragn-Selli rootslasest omanik ja tolleaegne peadirektor. „See konsultatsioonitasu on, ütleme nii, et kompensatsioon esimehe ameti eest. 2012. aasta kõrgem tasu oli samuti kokkuleppes ette nähtud, sest kui lahkun, pean hoidma ärisaladusi ja mul on konkurentsi-keeld. See on ühe aasta tasu, sest kuna tegemist on kiirelt areneva ärivaldkonnaga, on

Sellise kokkuleppe kiitis heaks Ragn-Selli omanik ja tolleaegne peadirektor.

aasta pärast mu teadmised juba aegunud,” selgitas Leipalu. Ta lisas, et tollal arutasid nad niimoodi tasu maksmise eetilist külge ka peadirektori ja audiitoritega ning see kiideti mõlemalt poolt heaks. 14 000 või viimasel aastal 30 000 euro suuruse „kuupalga” teenimise väite lükkas Leipalu aga ümber. „Niimoodi ei saa võtta, et nüüd maksti palka 14 000 eurot. Seal oli ju erinevaid kulusid ka, mida tasu eest hüvitama pidin. Ausalt öeldes ma pole seda niimoodi vaadanudki, et mis see täpne kuupalk mul olla võiks.”

Tõepoolest, Leipalul oli peale märkimisväärse tulu ka tublisti kulusid. Näiteks on viie aastaga autokuludesse kantud 95 000 eurot, mis tähendab, et firma alt liisiti kas mitut või üht, aga kallist autot. Peale selle büroo-, kütuse- ja lähetuskulud. Dividende võttis Leipalu eelmisel aastal välja 70 000 eurot. Praegune Ragn-Selli juht Rain Väana eelmise esimehe ja omaniku vahelisi kok-

Rein Leipalu sõnutsi ei näinud ei tema ega tööandja osaühingu kaudu firma juhtimises midagi ebaeetilist.

Foto: Tiit Blaas (EPLi arhiiv)

Maksuameti hammas osaühingu kaudu töötamise peale ei hakka

Maksu- ja tolliamet (MTA) on korduvalt üritanud sundida firmasid kohtu kaudu töötajatelt sotsiaalmaksu tasuma, kui nad pole seda teinud ja töötajad on olnud vormistatud kui FIE-dena või juriidiliste isikutena teisele juriidilisele isikule teenuse osutajad.

Seni pole maksuamet ühtegi kohtuasja võitnud. Näiteks 2009. aastal lõppes riigikohutu õigeksmõistva otsusega MTA maksuvaidlus Eesti Postiga, kes palkas postiljone tööle FIE-dena, mitte firma töötajatena. Maksuamet nõudis, et Eesti Post tasuks riigile juurde 7,1 miljonit krooni sotsiaalmaksu, mis on „ekslikult füüsilisest isikust ettevõtjateks vormista-

tud” postiljonide eest saamata jäänud. Riigikohus maksuametiga ei nõustunud. Samal aastal arutati ringkonnakohtusse jõudnud kaasust, mille puhul maksuamet leidis, et OÜ Wasp Project on maksnud dividende, mille näol oli tegelikult tegemist töötasuga. Kohus astus selgi korral ettevõtte poolele ja ütles kohtulahendis selgelt, et ettevõtjal ei ole keelatud leida sellist viisi, mis tooks talle väiksemad maksud. „Isikult ei nõuta, et ta peaks valima kõrgeima maksukoormusega tehingu. Vastupidi, maksu maksjad võivad korraldada oma äritegevust selliselt, et piirata oma maksukoormust,” seisab kohtuotsuses.

ÄRIMEES ANDRES PEETSI VARA ON HAAMRI ALL

Kohtutäitur Arvi Pink müüb elektroonilises oksjonikeskuses Peetsi maaüksust Läänemaal. Noarootsi vallas Telise külas asuva 14,7 hektari suuruse Puraviku kinnistu, mis on Danske Ban-

ki kasuks koormatud rohkem kui 83 000-eurose hüpoteegiga, alg hinnaks on 7350 eurot. Pakkumine lõpeb eeloleval neljapäeval. Tegemist on ilma ehitisteta krundiga. **Ärileht**

LIKSUTOV ANDIS VARA ÜLE

Aastaid Eesti rikaste esikümnes figureerinud transpordiärimees ja praegune Moskva aselinnapea Maksim Liksutov andis sel suvel oma Eestis asuva vara abikaasa Tatjana Liksutovale. **Äripäev**

EESTLASED SOOMES

Kõrgetest maksudest hoolimata loovad eestlased oma firmasid üha meelsamini Soome. Kahe aasta jooksul on eestlaste firmade arv Soomes suurenenud kaks korda. **Ärileht**

Täna digilehes

- Ajakirjanik Peeter Kaldre rahvusluse olulisusest
- Marsile kavatseb elama minna sada tuhat inimest

juht skeemitasid maksudega

Alar Tamming: Tavid sedalaadi skeemides kindlasti ei osale

Valuutavahetusfirma Tavid on tuntud töötajatele kõrge palga maksmise poolest. Tavid omaniku Alar Tammingu sõnul on firma juhatuse esimehe kuupalk 11 000 eurot ja kolme juhtkonda kuuluva inimese palk vähemalt 8000 eurot kuus. Miks maksab Tamming märkimisväärsed summasid palgana välja, mitte ei osta juhtimisteenust sisse? „Tavid leiab, et iga firma otsustab ise, mismoodi ta oma juhtkonnale palka maksab ja millistest eetilistest kate-

gooriatest lähtub. Tavid on enda jaoks paika pannud, et ei hakka osalema skeemides ja väldib olukordi, mida saaks tõlgendada kahetisena – näiteks maksude vältimisena,” ütles Tamming. Ta lisas, et tegelikult on teema laiem kui lihtsalt maksude optimeerimine. „Nii inimeste kui firmade arengus toimub lisaks tavalisele nähtavale arengule veel nn eetiline ehk moraalne areng. Psühholoogias kirjeldab seda Kohlbergi moraalse arengu teooria. Kui selle madalamatel tasanditel juhitudakse eelkõige hirmust karistuse ees (neid asju, mis on seadusega vastuolus, teha ei saa, sest siis maksuamet äkki karistab), siis selle kõrgemal tasandil lähutatakse eelkõige universaalsest eetilistest kateooriatest ja mõistetakse enda rolli suuremas tervikus.”

kuleppeid kommenteerida ei tahtnud. See-eest kinnitas ta, et temaga on firma sõlminud juhatuse liikme lepingu. „Minu töötasu suurus ei kuulu vastavalt juhatuse liikme lepingule avalikustamisele,” lisas Väana. Kuigi Väanal on samuti oma juhtimiskonsultatsioonifirma, kinnitas ta, et OÜ Ecura Consulting Ragn-Sellsile juhtimisteenust ei osuta.

Ebasoliidne OÜ-tamine

Maksumaksjate liidu juhi Lasse Lehis sõnul kannab selline juhtimistasu maksmine rahvakeelset nimetust „OÜ-tamine” ja on massiliselt levinud, kuid pigem advokaatide, perearstide ja muusikute-näitlejate seas, kes osutavad teenuseid mitmele kliendile. „Tippjuhtide osas on asi natuke keerulisem, sest teenust osutatakse ühele kliendile ja nii on suhe töösuhtele sarnasem. Õigusli-

kult ei ole aga mingit takistust osutada juhtimisteenust FIE-na või OÜ kaudu.”

Lehis nentis, et praegugi on pooleli mõni kohtuvaidlus, kus maksuamet on soovinud juhatuse liikmete teenustasu palgaks ümber kvalifitseerida ja sotsiaalmaksuga maksustada, aga lõplikult jõustunud lahendusi pole. „Eetilises plaanis on hinnangut anda ilmselt lihtsam: loomulikult on tegemist maksude optimeerimise ja kulude kokkuhoiuga ja iga soliidne ettevõtte seda endale ilmselt lubada ei saaks,” viitas Lehis sellele, et tegu võib olla küll juriidiliselt korrektne, aga sellegipoolest küsitav.

OÜ-tamine on maailmas laialt levinud komme ja osariikides on seetõttu piirid paika pandud. Näiteks loetakse

üh e omanikuga firma puhul dividende välja võttes saadud summast teatud osa palgatuks. Eestis säärased piirangud puuduvad. Lehis ütlebki, et skeemitamine on ettevõtjate reaktsioon paljuräägitud sotsiaalmaksu lae puudumile.

sele. „Kõrgepalgaline töötaja ei saa suure sotsiaalmaksu eest riigilt kunagi samaväärselt hüvet tagasi – tema ravigakulud ei ole proportsioonis palgaga ja pensionide puhul on kõigil võrdne baasosa,” selgitas Lehis ettevõtja loogikat. „Eelkõige on see väljakutse rahandusministeeriu-

mile, kellelt pikka aega oodatakse mingi valemi või reegli juurutamist, mis sellist optimeerimist piiraks.”

Maksuamet möönis ainult, et kontrollimenetlust tegemata ei anta ettevõtte kohta ühtki hinnangut. „Me taunime aga seda, kui maksudest kõrvalhoidumise eesmärgil tehakse näilikke või seadusevastaseid tehinguid,” ütles maksu- ja tolliameti ameti pressiesindaja Uku Tampere napilt.

Eelmisel aastal käis meediast läbi samasugust OÜ-tamist harrastanud Maagi piimatööstuse juhi Olle Hormi nimi, kes ei saanud samuti palka, vaid oma firma OÜ Välismaa nimel juhtimistasu 155 000 eurot aastas. Tolal andis maksuamet mõista, et töötamise eest saadud tasu asemel dividendide maksmine ja seeläbi sotsiaalmaksu mittemaksmine on taunitav. ●

Lasse Lehis
maksumaksjate liidu juht

Loomulikult on tegemist maksude optimeerimise ja kulude kokkuhoiuga.

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI TALLINNA KOLLEDŽ

TÄIENDAV VASTUVÖTT
MAASTIKUARHITEKTUURI
BAKALAUREUSE ÕPPEKAVA
TASUTA ÜLIÕPILASKOHTADELE!

12. — 14. AUGUST 2013

STATSIONAARNE ÕPE

(NB! Ka kaugõppe võimalus!)

Avaldusi on võimalik esitada

SAIS-is või kohapeal TTÜ peamajas

12.-14. august 10:00-16:00.

Konkursirühma pingerida moodustub riigieksamite tulemuste ja katse põhjal.

SISSEASTUMISKATSE TOIMUB

14. AUGUSTIL kell 10:00!

Kõikide TTÜ Tallinna Kolledži õppekavade õppeaineid on võimalik õppida ka läbi avatud õppe:

Rahvusvaheline majandus ja ärikorraldus;

Majandusarvestus; Kinnisvara korrashoid;

Maastikuarhitektuur

Täpsem info konkursitingimustest ja avatud õppest kolledži kodulehelt: www.tk.ttu.ee

Lisainfo telefonil: 6 272 686 või e-mailil: tk@ttu.ee

TULES HUKKUS SOOMLANE

Laupäeva õhtul said päästjad teate, et Saaremaal põleb ühe-korruselise suvila. Päästjad leidsid hukkunud 76-aastase Soome kodakondsusega meesterahva surnukeha. **Delfi**

KAITSEMINISTEERIUM EHITAB VIIS UUT KASARMUT

Viie kasarmuga luuakse 1440 ajateenijale tänapäevased elamistingimused. Kaitseministeeriumi plaani järgi elavad 2014. aasta lõpuks kõik ajateenijad moodsates tingimustes.

Kogu ehitamine ja renoveerimine peaks maksma veidi üle kahekümne miljoni euro, mis võrreldes varasema plaaniga – Järgla linnaku ehitusega – on üsna vähe. **ERR**

JOOKS ÜMBER MERE

Vilniuse päästja Aidas Ardzijauskas soovib ümber Läänemere jooksuga tõmmata avalikkuse tähelepanu päästja ametile. Leedulasel tuleb joosta 3500 kilomeetrit. **ERR**

KGB-st võeti 1990-ndatel kaposse tööle üle 30 tehnilise spetsialisti

Riigireetmiseni ei vii

Vene luure taust, vaid

iseloom, ütlevad endised

kõrged politseinikud.

Tuuli Jõesaar

tuuli.joesaar@epl.ee

Riigireetmises kahtlustatavana vahistatud endise kaitsepolitsei töötaja Vladimir Veitmani kinnivõtmine on tekitanud palju küsimusi. Kapos ilmselt jälitusseadmete paigaldaja ja eemaldajana töötanud Veitman, keda kahtlustatakse oma ametiteabe müümisest Venemaa eriteenistustele, oli 1980-ndatel KGB-s rohkem kui saja alluvaga osakonnajuht.

Viimase viie aasta jooksul on Eesti tabanud kolm riigireeturit: Herman Simmi, Aleksei Dresseni ja nüüd Veitmani. Kaks viimati nimetatut tabati kapo ridadest. Nii Simmil kui ka Veitmanil oli KGB taust.

Ei olnud vale palgata endisi KGB töötajaid, spetsialiste oli tollal hädasti vaja.

Miks oli kapol vaja endisi KGB-lasi Eesti riigi palgale võtta? Ja kui neid ka oli vaja vabariigi aja alguses, siis miks olid nad ametis veel kaksikümne aastat hiljemgi – Veitman lahkus kapost alles 2011. aastal. Ja kõige põhimõttelisem küsimus: kas KGB-taust võrdub reeturlikkusega?

1990-ndatel kriminaalpolitsei komissarina töötanud Veiko Kulla meenutab, et loa

endiseid KGB-lasi kaposse tööle võtta andis toonane siseminister Lagle Parek.

Otsust ei pea Kulla valeks. „Tegelikult ei ole see probleem iseeneses. 1991. aastal ei olnud meil tehnikaspetsialiste võtta ja see on kindlasti õige tegu. Rohkem on see kontrolli küsimus ja ma arvan, et vastutus langeb nendele, kes seda asutust on juhtinud ja kelle pädevuses oli sisekontrolli või järelevalve teostamine,” ütles Kulla.

Iseloom loeb

KGB-s töötamise minevikku ei saa Veiko Kulla sõnul kindlasti otseselt reeturlikkusega siduda.

„Ma ei süüdistata neid selles. Tööle võeti neid ja luba (riigisaladuse luba – T. J.) anti 30–40 inimesele ning kindlasti on suurem osa nendest inimestest Eesti riigile lojaalsed,” kinnitas ta ja tõi võrdluse kaitsejõududega, kus tänini on küllalt nõukogudeaegse hariduse või töökogemusega ohvitseri, kellele pole midagi ette heita. „Küsimus on inimestes. Ei saa väita, et kapos pole teisi reetureid peale endiste KGB-laste. Dressen ei olnud ju KGB-s töötanud,” osutas Kulla.

Kolmanda riigireeturi tabamist laiemalt analüüsides näeb Kulla KGB tausta pärast muresemise asemel märksa laiemat probleemi. Esimesena tabatud Herman Simm lekitas Venemaale NATO ja

teiste välislepingutega seotud teavet, teisena tabatud Aleksei Dressen operatiivtaseme info ja nüüd tabatud Veitman ilmselt tehnilist laadi teavet jälitusseadmete ja -kohtade asjus. Niisiis on Venemaal olnud Ees-

Venemaal on olnud luure abil Eestist mitmekülgne ja väga põhjalik ülevaade.

tist väga põhjalik ja mitmekülgne ülevaade.

„Kapo on tõestanud seda, et kogu iseseisvuse aja ei ole meil olnud julgeolekutagatist. Kõik, mida teame meie, on üle piiri ka neil olemas,” ütles Veiko Kulla ja lisas, et Eesti pole selles kindlasti üks – sama hästi teavad venelased tema arvates ka Lätis ja Leedust toimuvast, kuid näiteks Norra kohta ilmselt juba vähem.

„Kunagi Eesti riigi alguspäevil ütles üks kõrge riigitegelane kuldseid sõnad, et meie julgeolek hakkab tekkima alles 50 aasta pärast, praeguse seisuga siis ehk 25 aasta pärast, mil kogu toonane nomenklatuur otsa saab,” meenutas Kulla.

Ühtlasi rõhutas endine kõrge politseiametnik, et agentuuri luues ei lähtu eriteenistused mitte võimaliku allika endisse nomenklatuuri kuulumisest, vaid ikka esmajoonel tema iseloomust.

„Lähtutakse alati personaalsusest. Ka inimese rahvusküsimuses ei näe ma siin probleemi,” viitas Kulla sellele, et Veitmani vene päritolu ei saa kuidagi pidada tema reeturlikkuse eelduseks. ●

Jaan Toots: kaitsepolitseisse ei pääsenud kunagi kõrged KGB ohvitserid

1990-ndatel Eesti politseis mitmel kõrgel ametikohal olnud Jaan Toots jagab Veiko Kulla seisukohta, et endiste KGB-laste Eesti riigi palgale võtmist ei saa hukka mõista. Toots selgitas, et endisi Vene luurajaid võeti tööle hoolika kalkultatsiooni alusel: üle võeti ainult tehnikaspetsialistid.

„Võeti ainult tehnilised töötajad, kõrgeid ohvitseri ei palgatud ühtegi. Paljud neist, kes ametisse võeti, on nüüdseks tõolt ka lahkunud. Eesti politsei

üldarvuga võrreldes ei olnud neid ka siis palju,” ütles Toots. Tehniliste töötajate ülevõtmiseks oli ka selge põhjus, sest Eesti sai pärast iseseisvumist endale ka KGB seadmed ja vastava tehnilise ettevalmistusest inimesed poleks suutnud nendega töötada. Ka Toots pidas toonast otsust õigeks.

„Reeturlikkus on inimese sise mine küsimus. Endised komitee inimesed on teinud ka head tööd, ilmaasjata näidatakse näpuga. Pole vaja ka lugeda, mis rahvusest ollakse. Kui inimene on ala-

tuseks valmis, siis ta on seda nii-kuinii,” lausis Jaan Toots.

Tootsi sõnul ei tähenda see, et sisekontroll võiks lihtsalt käed rüpes istuda, sest Eesti kuulumine Euroopa Liitu hoiab Venemaa huvi üleval. „Asi pole Eestis, vaid terves Euroopa Liidus. Venemaa suurem huvi tekkis Eesti vastu siis, kui me astusime Euroopa Liitu. Oleks Eesti omaette, ei oleks Venemaa aktiivsus nii suur, kuid meie kaudu on ligipääs eurosaladustele,” selgitas Toots.

Kapo uus juht Arnold Sinisalu peab selgitama oma eelkäijate personaliotsuseid. Foto: Andres Putting

TOPELTMÕRVAS SÜÜDISTATAV LÄHEB KOHTU ETTE

Põhja ringkonnaprokuratuur saatis kohtu ette varem tapmise eest karistatud Leonidi, keda süüdistatakse mullu sügisel Tallinnas Balti jaama lähedal asuvas mahajäetud majas kahe elu-

heidiku mõrvamises. Prokuratuur süüdistab 40-aastast Leonidi topeltmõrvas ja omavolilises sissetungimises. Süüdimõistmise korral ähvardab teda kuni eluaegne vanglakaristus. **ERR**

PITKA LUUREVÕISTLUSE VÕITIS SÕJAKOOL

Eile Rummus lõppenud esimese admiral Pitka luurevõistluse võitjaks oli Kõrgema Sõjakooli võistkond Kaitseliidu Pärnumaa maleva I ja Tartu maleva ees. **Delfi**

KESKERAKOND TÕUSIS ENIM MAINITUD ERAKONNAKS

Võrreldes juuniga vähenes juulis kõigi suuremate erakondade ajakirjanduses mainimiste arv, eriti märgatav oli see Reformierakonnal. Enim kajastust pälvis juulis Keskerakond, mis oli

viimati suurima meediatähelepanu all eelmise aasta aprillis. Keskerakonna kajastuses oli juulis suur osa uudistel erakonna juhi Edgar Savisaare laenu kustutamisest. **ERR**

Afganistani demokraatliku politsei jaoks on oluline ka oma varustuse täpne tundmine. Fotol õpivad riiklikku politseisse värvatud konspektide järgi tundma Kalašnikovi automaati. Foto: AP/Scanpix

Tarmo Miilits võitis kõrge Afganistani ametikoha

Miilits suundub Afganistani, kriminaalpolitsei juht Raigo Haabu naaseb kaitsepolitseisse.

Holger Roonemaa
holger.roonemaa@epl.ee

Politsei- ja piirivalveameti peadirektori asetäitjana töö lõpetav Tarmo Miilits võitis üle-euroopalise konkursi ning asub hiljemalt detsembrist tööle Euroopa Liidu Europoli missiooni juhina Afganistanis. Välisministeeriumi kinnitusele pole kunagi varem ükski eestlane EL-i missioonil nii kõrget ametikohta täitnud.

Miilits asub Afganistani pealinnas Kabulis juhtima Euroopa Liidu riikidest pärit umbes sajast politseinikust koosnevat meeskonda, mille ülesandeks on aidata kohalikul politseijuhtkonnal üles ehitada demokraatlik politseijõud.

Nagu 1990-ndatel Eestis

Töö teeb keeruliseks see, et meeskond asub erinevates regioonides üle kogu riigi. „Olen ennast seal eluolu ja olmega kurssi viinud ning saan aru, millistes tingimustes pean tööle asuma,” rääkis Miilits ning lisas, et tegemist on väga keerulise ja ka ohtliku töökohaga.

„Päris nii seal elu ei käi nagu meil, et lähen hommikul sörkjooksule, suplen meres ja

räägin naabritega juttu. Turvanõuded on väga keerulised.”

Sellel põhjal otsustas Miilits kahe kuu eest Europoli Afganistani missiooni regioonide juhiks kandideerida. „Minu Afganistanist saadav kogemus võiks ühest küljest olla hea ka Eesti riigile, aga teiseks näen ise, et üks minu arenguvõimalustest on pärast missiooni liikuda just Europoli suunas. Minu huvi on Euroopa politsei arendamisel kaasa rääkida,” põhjendas Miilits oma otsust.

Miilits võrdles uut töökohakonda sellega, mis valitses Eestis 1990-ndate alguses. „Otsust paralleeli pole loomulikult võimalik tuua, aga tegelikult on Afganistanis väga palju sarnaseid küsimusi üleval, mis toona meil: koostöö politsei

ja prokuratuuri vahel, politsei usaldusväärsuse tõstmine ja organisatsiooni demokraatlikuks ning kogukonnapõhiseks ehitamine.” Ta tõi välja, et Eestis on politsei usaldusreiting 83%. „Selle järele tunneb karjuvat vajadust ka Afganistani politsei.”

Miilits: „Ei ole nii, et sörigid hommikul ja ujud meres. Turvanõuded on karmid.”

Miilits lausus, et Europoli missiooni töötajatel on võimalik kohalikke politseijuhte ainult nõustada ja õigete lahendusteni suunata. Midagi peale suruda või käskida ei saa. „Meeskond peaks mul olema super ja minu rolliks dirigendina jääb nad kõik täisväärtuslikule koostööle saada.”

Miilits saab väga hästi aru, kui suur vastutus on nii kõrge ametikohal selles piirkonnas. „Väga paljude pilgud vaatavad minu peale ja mu enda ootused on ka väga kõrge. Ametikohta saada ei olnud lihtne, nüüd on vaja ennast näidata sada protsenti ja rohkemgi,” ütles ta. Miilitsa esialgu aasta aega kestev töö algab hiljemalt detsembris, enne tuleb läbida arvukalt koolitust.

Uuele töökohale suundub ka keskkriminaalpolitsei juhi kohalt lahkunud Raigo Haabu. Eesti Päevalehe andmetel naaseb ta kaitsepolitseisse. Seal töötas ta ka aastaid enne politseisse suundumist. Ametlikku kinnitust kapo infole ei andnud, viidates ameti salastatud struktuurile. Hiljuti lahkus politseist ka peadirektori asetäitja piirivalve alal Tõnu Hunt, kellest saab Moskvas erialadiplomaat. ●

Politseiameti juht: Miilitsa vastutus kasvab

Politsei- ja piirivalveameti (PPA) juht Elmar Vaher lausus, et Tarmo Miilitsa asumine nii kõrgele ametikohale Euroopa Liidu politseimissioonil on tõsine tunnustus nii Eesti politseile kui ka Eestile laiemalt.

„Olen veendunud, et tema teadmistest ja oskustest on seal palju abi ning et Brüssel valis

vastutusrikkasse ametisse väga õige mehe. Tuleb aga tunnustada, et Tarmo vastutus saab uues rollis olema suurem, kuna tegemist on reaalses sõjapiirkonnas töötamisega, kus ei ole ammuugi nii turvaline kui Eestis,” ütles Vaher.

PPA-st on praegu erinevatel missioonidel kokku 17 ametnikku, neist kümme just Euroopa

Liidu missioonidel. Ühel silmapaistvama positsioonil on näiteks Haagis töötav Lenno Reimand, kes on Interpoli sideohvitser Euroopolis.

Miilitsaga samal missioonil on erinevatel ametikohtadel juba mõned eestlased ees, näiteks Jaan Helmdorf, kelle leping Afganistanis lõpeb jaanuaris.

Foto: Sergei Stepanov

Narva linnuses etendati ajaloolist Põhjasõda

Lahing Kolmeks päevaks kogunesid Narva linnuse hoo- vi Peeter I ja Karl XII aegseid mundreid kandvad sõjamehed, kes pidasid uuesti maha 1704. aastal Vene ja Rootsi vägede vahel toimunud Põhjasõja

lahingu. Üritusest võtsid osa eri riikide sõjaajalooklubid. Lahingu etendamisest on kujunenud iga-aastane traditsioon, kus saab näha mundreid, kahu- ri- ja musketituld ning sajandite vanust lahingutaktikat. **Delfi**

17.08 VANAMÕISA KÄSITÖÖLAAT

EESTI TOIDU TELK

Maitseelamused talunikelt ja väiketootjatelt

KULINAARNE TSIRKUS

12.00
Rene Uusmees

11.00
Angelica Udeküll

13.00
Peeter Pihel

14.00/17.00
Kertu Lukas
Ants Uustalu

16.00
Joel Ostrat
Jorma Riivald

15.00
Joonas Koppel

Päevajuht Ants Uustalu
Õobiku Gastronoomialust

Kulinaarne Tsirkus saab teoks koostöös Eesti Kulinaaria Instituudiga

www.kasitoolaat.ee

Eestlanna kutsuti Facebooki praktikale

Infoturbe eriala õppiv Tiina Turban kohtub iga nädal ka Facebooki juhi Mark Zuckerbergiga.

Merle Must
merle.must@epl.ee

Sinine F-täht, püstine põial, Timeline – neid pruugivad iga päev 699 miljonit inimest üle maailma, sealhulgas 500 000 eestlast, ning kasutajate hulk kasvab iga päevaga. Milline on aga Facebook seestpoolt? Seda näeb iga päev Tiina Turban, kes õpib magistrantuuris infoturbe (Security and Mobile Computing) erialal ja on Facebooki peakontoris Californias praktikal.

Palju õppimist ja arenemist võimaldav praktikapakumine tuli Tiina juurde ise. Nimelt võttis ühel kevadpäeval neiu ühendust Facebooki värbaja, kes uuris, kas oleks huvitatud firma heaks töötamisest. „Ilmselt jäin firmale silma rahvusvahelisel informaatikaolümpiaadil,” arvas Turban.

Kuna Turban soovis jätkata magistriõppes rahvusvahelisel Tartu ülikooli ja Norra teadus- ja tehnikaülikooli „NordSecMob” õppekaval, uuris ta praktikavõimaluste kohta. Pärast kahte 45-minutist Skype'i-intervjuud, kus pidi enese proovilepanekuks ka koodi kirjutama, saigi ta praktikapakkumise. Juba juunis saabus Tiina maalilisse Californiasse Mountain Viewsse, kus tema päevad mööduvad tõsiselt tööd tehes, kuid sellega võrdselt ka elu nautides.

Usaldatakse palju

Facebooki praktikante usaldatakse palju, arvab neiu, sest igaüks neist tegeleb mõne suurema ja iseseisvama projekti kallal. „See on palju lõbusam kui lihtsalt programmivigu parandada,” kinnitab ta. Tiina ise tegeleb kontrollimise infrastruktuuri arendamisega.

Facebookil pole oma kontrollimeeskonda. Iga tarkvaraarendaja peab ise oma koodi katsed kirjutama. Tiina projektiks ongi disainida uus viis, kuidas hoida ja salvestada

kontrollide tulemusi, et muuta süsteem suurele kasutusele vastupidavamaks.

Iga arendaja või praktikan-di kirjutatud koodi vaatab üle ka vähemalt üks teine insener. Olgugi et Facebook koosneb hiiglaslikust hulga koodiridadest, on maailma ühe kiiremini kasvava ettevõtte motoks ometi „Tegutse kiiresti ja ära karda asju katki teha” (*Move fast & break things*).

Uued oskused

Seni ongi Tiina omandanud palju tehnilisi oskusi, näiteks uue programmeerimiskeele, kuid ka palju muud ja mitte ainult tööse puutuvat, näiteks oskab ta nüüd sõita *ripstick*'iga ehk kahe rattalise rulaga. *Ripstick*'il kulgevad iga päev paljud Facebooki töötajad ringi kontoris, mille seinad on kaetud postrite ja grafitiga.

„Facebook on tõesti kõikjal mu ümber!” märgib Turban. „Muidugi tööl, aga ka sõpradega suheldes: ma ei tea nende telefoninumbreidki, me kasutame mobiiltelefonis hoopis Facebooki.”

Eriti meelepärane on neiu-le aga avatud ja usaldav töökeskkond. Nimelt on avatud kontor täidetud paljude töölaudadega – neid saab iga-

Tasuta on toit, lennupiletid, majutus, jõusaal ning isegi pesupesemisteenus.

Pärast kahte 45-minutist intervjuud tuli praktikale saamiseks koodi kirjutada.

üks enda jaoks sobivale kõrgusele kohandada – ning töö ajal kuulab enamik töötajatest süvenemiseks muusikat. Iga praktikandi lähedal istub tema mentor.

Kontoris on nii tasuta toit, minibaar kui ka magustoidurestoran, aga ka tehnikavidinatega täidetud automaat, kust saab võtta näiteks klaviatuure või kõrvaklappe. Samuti on töökohas lauamängud, kiiged ja jõusaal.

Facebooki boonuseid ei jõua pea üles lugedagi. Peale tasuta toidu ka lennupiletid, majutus ja jõusaal ning isegi pesupesemisteenus, 350-dollariline hüvitis ratta ostmi-

seks ning praktika ajaks ka sülearvuti ja piiramatu kõne- ja andmemahuga mobiiltelefon. Rääkimata siis siseinfost, üritustest ja paljude ägedate inimestega kohtumisest, kinnitab Turban.

Igal reedel on kõigil töötajatel, sealhulgas ka praktikantidel, Facebooki juhi Mark Zuckerbergiga küsimuste ja vastuste sessioon. „Mark räägib kõigepealt paari sõnaga nädala jooksul juhtunust ning siis vastab kõigile meie küsimustele,” kirjeldab Turban.

Samuti käisid kõik naispraktikandid grilliõhtul ühe maailma tuntuima ärinaise, Facebooki äridirektori Sheryl Sandbergi kodus.

Facebooki on Turban jõudnud tänu oma programmeerimishuvile, mis tärkas juba Nõo reaalgümnaasiumis. „Sain seal esimest korda aru, et programmeerimine pole raketiteadus,” märgib ta naerdes. Pärast kooli lõpetamist astus ta Tartu ülikooli informaatika erialale ning hiljem juba Erasmus Munduse ühendatud magistriprogrammi, mille üks aasta on tal veel ees. Seejärel on neil võimalus minna doktoriõppesse. Ta on kindel, et tööd otsides leiduks palju pakkumisi, mille hulgast valida. ●

Kuidas näha siseelu?

Neil, kes tahaksid Facebooki siseelu kiigata, soovib Tiina Turban tulla külla mõnele seal-sele töötajale. Samuti võivad inimesed kandideerida tööle.

Praktikale või tööle saamiseks tuleb esmalt kontakteeruda Facebooki värbajaga, selleks on kasulikud avatud lähtekoodi projektid, programmeerimisvõistlused, soovitud Facebooki töötajatelt, aga kandideerida saab ka lihtsalt internetis.

Intervjuude edukaks läbimiseks soovib Tiina harjuda koodikirjutamist ning internetis ka küsimusi uurida.

Fotod: erakogu

KOMMENTAAR

Harilik päev praktikandi elust

Tiina Turban
praktikant

Enamik praktikante kasutab töölesaamiseks Facebooki buse, aga mina eelistan sõita tööle rattaga. Sellele kulub umbes tund. Siis käin duši all meie jõusaalis, kus on ka rätikud ja šampoon. Hommikust sõõn ühes mitmest Facebooki kohvikust, näiteks Epicus või Café 18-s.

Umbes kell 9.15 lähen tööle, kus programmeerin, suhtlen oma meeskonnaga, uurin dokumentatsiooni – ühesõnaga tege- len oma projektiga.

Keskpäeva paiku sõõn lõunat – lai valik toitu on siin kõigis restoranides personalile tasuta. Siis naasen tööle. Päeva jooksul võime vabalt teha näiteks jäätisepause või muidu lõõgastuda, näiteks jõusaali külastada. Töö ajal teeme teinekord ka trenni või käime üritustel. Õhtusööki sõõn kella 18 paiku samuti töö juures, vahel töötan ka pärast seda edasi.

Elan koos ühe teise praktikandiga korteris ning mul on oma tuba.

Nädalavahetusedki möödavad tempokalt. Siis käin üritustel ülejäänud praktikantidega, kes on

enamasti ka ülikoolitudengid ja peamiselt Ameerikast, näiteks Stanfordinist või MIT-ist (Massachusetts Institute of Technology – toim). Enne siia tulekut ei teadnud ma kedagi, kuid nüüd on mul palju häid sõpru. USA-s pole rohkem Eesti praktikante, küll on aga üks eestlane praktikant Londoni kontoris.

Käime ka rannas ja matkamas ning lõõgastume oma majakompleksi juures grillides või basseinis. Muidugi räägin nädalavahetusel ka oma pere ja sõpradega ning ootan neid Californiasse külla.

Foto: Andres Putting

Eesti vanim purjelaev sõitis madalikule

Laevaõnnetus. Laupäeval Aegna lähedal madalikule sõitnud Eesti vanimat purjelaeva Blue Siriust loodeti küll eile lahti päästa ja puksiiridega sadamasse tõmmata, kuid hoolimata varakult alanud tegutsemisest ei õnnestunud alust veel päästa.

„Blue Siriust ei õnnestunud paigalt liigutada, selgus, et laev on madalikul nii kõvasti kinni, et sikutamine võiks seda lõhkuda,” nentis omaniku esindaja Peeter Kruusvall.

Eile õhtul kella kaheksa ajal töö laeva juures veel käis ning olukorda käisid hindamas ka spetsialistid koos laevameeskonnaga.

Ilmselt jäävad laeva päästmise edasised katsed tänasesse. On küll oodata kehva ilma, kuid Kruusvalli sõnul on laev stabiilselt paigal ja temaga ei tohiks ka paigale jäädes midagi juhtuda.

„On veel variante, mida pole lõpuni läbi arutatud,” sõnas Kruusvall. „Seda varianti, et laeva lihtsalt madalikule jätak-sime, ei ole.” Delfi

ÜHE LAUSEGA

●● Lõuna päästekeskus sai laupäeval kell 12.44 väljakutse Tartusse Kvissentali 5, kus ühel kai ääres seisnud paadil toimus kütuse paaki valamise ajal plahvatus, mis vigastas viit inimest.

●● Põhja prefektuuri majanduskuritegude talituse politseinikud pidasid 7. augustil kinni Rumee-niast pärit mehe ja naise, keda kahtlustatakse poodides suurte kupüüridega tasudes ostust loobumises ja osa vahetusraha kõrvalenemises.

●● Rahandusminister Jürgen Ligi selgitas, et loobus Tallinna linna-pea kohale kandideerimast, sest see amet ei sobi tema iseloomuga.

●● Laupäeval algas Kirde kaitseringkonnas üheksapäevane suur-tükiväelaste õppekogunemine, kus oma teadmisi värskendavad kuni 15 aastat tagasi ajateenistuse läbinud reservväelased ja kogunemine kulmineerub 16. augustil lahinglask-mistega 122 mm haubitsatest D-30.

●● Oktoobris toimuvatel valimistel Tallinna linnapeaks pürgiv Mart Helme usub, et koalitsiooni moodustamiseks peaksid EKRE-ga koostööd tegema kõik kandideerivad parteid ja et 2015. aastal toimuvat riigikogu valimistel võidutsevad uued tekkivad erakonnad.

●● Sotsiaalministeerium saatis valitsusele heakskiitmiseks vanemahüvitise seaduse muutmise eelnõu, mis soodustaks vanemahüvitise saamise ajal töötamist ja tagaks vanemahüvitise saajatele töötamise korral alati suurema kogusissetuleku. **Delfi**

KESKKONNAAMET

Loodusobjekti kaitse alla võtmise teade

Keskkonnaamet teatab:

keskkonnaministri 06. augusti 2013. a käskkirjaga nr 807 on algatatud määruse „**Muti maastikukaitseala kaitse-eeskiri**” menetlus. Kaitse-eeskirja eelnõu, seletuskirja, ekspertiisi ja kaardimaterjaliga on võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni Pärnu ja Viljandi kontorites ning Karksi ja Tarvastu vallavalitsustes 15.08.2013 – 30.08.2013.

Oma vastuväited ja parandusettepanekud Muti maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta palume esitada kirjalikult Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni aadressil Roheline 64, 80010 Pärnu või nele.saluveer@keskkonnaamet.ee hiljemalt 30.08.2013 a. Vastavalt looduskaitseseaduse § 9 lg 4 p 3, teeme ettepaneku arutada asja ilma avaliku aruteluta. Vastava ettepanekuta avalikku arutelu ei korraldata.

keskkonnaministri 08. augusti 2013. a käskkirjaga nr 818 on algatatud määruse „**Audru poldri looduskaitseala kaitse-eeskiri**” menetlus. Kaitse-eeskirja eelnõu, seletuskirja, ekspertiisi ja kaardimaterjaliga on võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni Pärnu kontorist ning Audru vallavalitsuses 15.08.2013 – 06.09.2013.

Oma vastuväited ja parandusettepanekud Audru poldri looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta palume esitada kirjalikult Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni aadressil Roheline 64, 80010 Pärnu või nele.saluveer@keskkonnaamet.ee hiljemalt 06.09.2013 a. Eelnõu avalik arutelu toimub 19.09.2013 kell 16.00 Audru Vallavalitsuse saalis (Pärna allee 7, Audru alevik)

Kui nimetatud tähtjaks ei ole kaitse-eeskirja eelnõude kohta parandusettepanekuid või vastuväiteid esitatud, arvestame, et vastuväited puuduvad. Peale avalikustamist esitatakse eelnõud orienteeruvalt novembris 2013. aastal ministeeriumite vahelisele kooskõlastamisele. Määrused jõustuvad eeldatavasti veebruaris 2014. aastal.

Kaitsealade piiride ja kaitsekorra muutmise menetlusi viib läbi Keskkonnaamet.

Lisainfo: Nele Saluveer, nele.saluveer@keskkonnaamet.ee.

AS EESTI AJALEHED RIDADESSE ON OODATUD

turundusosakonna kujundaja

TÖÖ SISU:

- trükireklaamide kujundamine
- kampaanialehtede kujundamine
- veebibännerite kujundamine

SOBIV KANDIDAAT:

- tunneb ennast koduselt kujundus- ja fototöötlusprogrammides
- omab töökogemust Adobe CreativeSuite'i programmidega (InDesign CS, PhotoShop CS, Illustrator CS, Flash CS)
- omab veebilehtede kujundamise kogemust
- on loominguline, aga samas korrektne
- talub pinget ja peab kinni tähtaegadest

MEIE POOLT:

- mitmekülgne ja väljakutseterohke töö
- moodsad töövahendid, uusim kujundustarkvara
- eneseteostusvõimalus Eesti suurimas meediakontsernis

Kandideerimiseks palume saata CV ja näidistöö (kujundatud reklaam või trükise näidis PDF-failina) hiljemalt **18. augustiks** e-postile kristjan.pillak@lehed.ee.

AS Eesti Ajalehed põhitegevusala on kahe Eesti suurima nädalalehe – Eesti Ekspressi ja Maalehe – ning kvaliteetpäevalehe Eesti Päevaleht väljaandmine. Lisaks paberlehtedele haldab AS Eesti Ajalehed veebiväljaandeid www.epl.ee, www.ekspress.ee, www.maaleht.ee ja www.aialeht.ee, annab välja ajakirja Maakodu ning tegeleb kliendilehtede ja raamatute kirjastamisega ning digitaalsete lehtede väljaandmisega. Ettevõtte kuulub börsil noteeritud meediakontserni AS Ekspress Grupp. ASis Eesti Ajalehed töötab 300 inimest.

Eesti Ajalehed

EESTI EKSPRESS

Maaleht

●●● Eesti Päevaleht

Punnide vinnamine ja korkide avamine on paras teadus

**Eesti Päeva
lehe suve
näitus**

Rein Sikk
kogujate kuraator

**Eesti suurima punni-
vinnade ja pudeliavajate
kogu omanik Mati Kaup
pole ise kuigi suur
veinisõber.**

Mati Kaup ei jää Nõmmel oma kodus kunagi hätta, kui vaja on veinipudelit avada, sest punnivinnadest tal puudust pole. Pigem võib kimbatuse tuua hoopis küsimus: milline kuuesajast vinnast pudeli avamiseks valida?

„Oh, mina olen väike kolleksionäär, vaat mu sõbral Soomes on punnivinnasid kuus tuhat,” teatab Mati, kes on rahvusvahelist lillekinimist võimaldava firma Interflora Eestisse tooja.

Mati alustas punnivinnade kogumist 1965. aastal, siis jäi tegevus pisut soiku. Sajandivahetusel lahvas kireg ere, ajendiks Tallinnas Valdeku poe lähedalt pandimajast saadud punnivinn. Praegu on

**Kimbatuse võib tuua
vaid küsimus, millist
punnivinna kuue-
sajast kasutada.**

Mati tuntud mees enamikus Eestimaa antiigikauplustes, kus vahetevahel mõni eriline punnivinn ehk korgitser ringi liigub.

Mati osutab seintele kinnitatud vinnadele, avab ja sulgeb sahtleid unikaalsete instrumentidega. Selgitab, et hämmastaval kombel pole punnivinn sugugi aegade hämarusse ulatuv leiutus. Esimesed punnivinnade patendid registreeriti Inglismaal alles 1795, sest varem polnud vajagi punne vinnata. Nimelt 16. sajandini ei villitud veine klaaspudelitesse. Prantsusmaa kuninglik dekreet veinide pudelitesse villimise lubamisest pärineb aastast 1728. Esmalt läksid pudelitel kasutusse õlgedest ja puidust korgid, mis kaeti linase riide ja lakiga.

Punnivinnade kuldaeg oli 19. sajandil, mil pudelivein jõudis kõigi ühiskonnakihtideni ja vajas miljoneid abinõusid punnide pudelitest väljasaamiseks. ●

Punnivinn, mille disain on registreeritud 1795. aastal Londonis. Valmistatud siiski hiljem. Mati Kaup rõhutab, et kruvi, mis korgi välja tõmbab, on täpselt Archimedese kruvi proportsioonides.

Fotod: Hendrik Osula

Kõige suurem punnivinn kogus. Pigem siiski suveniir kui tarviline tööriist.

Mati väikseim punnivinn pildi keskel on umbes kaheeurose suurune. Sellistega avasid daamid lõhnaõli- või rohupudeleid. Mõnikord olid daamide vinnad kalliskividega kaunistatud.

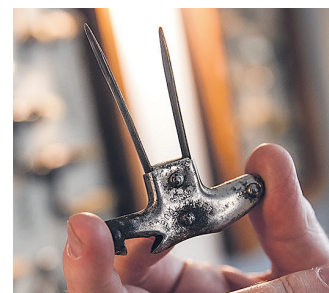
Baari- või kõrtsipunnivinna vooruseks on, et hooba enda poole liigutades pööratakse kruviosa kiirelt ja automaatselt korgi sisse. Sits on vaja vaid hoob tagasi lükata ja punn ongi pudelilt läinud.

Universaalne korgitser, mis lubab avada veini- ja õllepudeleid.

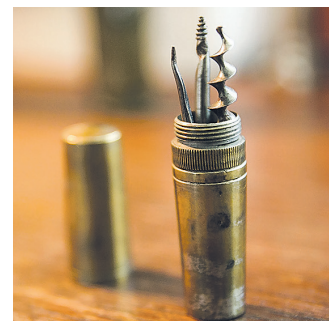
Ka laevaga saab korki pudelilt eemaldada. Tuleb lihtsalt paljastada purje all peidus olev kruvi.

Ka sellise, kruvita vinnaga saab pudelid hõlpsasti avada. Torka vaid metall-liistud korgi ja klaasi vahele ja – hops – punn ongi pudelilt läinud.

Punnivinn šampanjapudeli tarvis. Vinna sääres ehk vindi sees oleva ava kaudu saab pudelist eemaldada liigse süsihappegaasi. Seejärel on võimalik kork pudelilt pauguta ära saada.

Minivinnade komplektis on kolm erist avavahendit – punnivinn, minipunnivinn, mis on sobilik näiteks lõhnaõlipudelilt korgi eemaldamiseks, ja naaskel. Kõiki on võimalik kinnitada käepideme külge.

SUUR SOOV

● „Kui mul õnnestuks saada Eestimaal eelmisel ja üle-eelmisel sajandil kasutatud ja valmistatud punnivinnasid, teeks see meelega heaks,” unistab kolleksionäär Mati Kaup.

Eesti Päevalehe suvenäitus

... on igal esmapäeval ilmuv sari, milles tutvustame vahvaid kogujaid, pärandi hoidjaid ja nende erilisi kolleksioone. Pakume näituse võimalust Eesti Päevalehe veergudel, veebis ja digilehes.

TEATAGE KOGUJAIST JA KOLLEKTSIOONIDEST: rein.sikk@epl.ee.

NSA NÄPIB ENDA SÕNUL VAID 1,6% INTERNETIST

Edward Snowdeni paljastuste järel tekkinud kahtluste hajutamiseks avaldas USA rahvuslik julgeolekuagentuur (NSA) statistika selle kohta, kui palju nad tegelikult internetis sobivad. Agen-

tuuri teatel „puudutavad” nad kõigest 1,6% internetiliiklust ja sellest omakorda ainult 0,025% võetakse luubi alla. Seega loevad NSA analüütikud vaid 0,00004% internetiliiklusest. **EPL**

PRANTSUSMAAL ON TAAS MAJANDUSLANGUS

Prantsuse rahandusminister Pierre Moscovici (pildil) teatas, et valitsus on muutnud riigi 2013. aasta majanduskasvu ootuse negatiivseks. Uue hinnangu järgi kahaneb Prantsuse

majandus sel aastal 0,1% võrra. Varem oodati sama suurt kasvu. Rahvusvaheline valuutafond (IMF) näeb asja veel tumedamates toonides ja peab ees ootavat kahanemist 0,2%-seks. **EPL**

Immigrantide majutamiseks on kohandatud isegi Šveitsi sõjaväe Alpides asuvad punkrid.

Foto: AFP/Scanpix

Asüülitaotlejad ei tohi Šveitsis vabalt liikuda

Pagulaskandidaadid ei tohi ilma loata minna raamatukokku ega supelda avalikus ujulas.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Mitmes Šveitsi omavalitsuses on kehtestatud omamoodi keelulad, kuhu asüülitaotlusele vastust ootavad pagulased ei tohi siseneda või saavad seda teha ainult omavalitsuse loal ja saatjaga.

Viimati on suuremat tähelepanu pälvinud Zürichist läände jääv Bremgarteni linnake, kus eelmisel kuul avati uus asüülitaotlejate keskus. See on mõeldud 150 inimesele ja praegu on sinna paigutatud 20 inimest Eritreast, Sudaanist ja Tiibetist. Nüüd otsustas linnavalitsus, et keskuse asukad ei tohi logeleda lasteaedade ja koolide hoovides, käia avalikes ujulates ning eriloata pole neil asja ka raamatukogusse ja kirikusse. Kokku on keelulalad 32.

Bremgarten pole esimene piiranguid kehtestav linn ega jää ilmselt ka viimaseks. Ajalehe Neue Zürcher Zeitung

teatel keelati eelmisel aastal Eigenthalis pagulastel koolihoovides viibimine ja kaalutakse ka asüülitaotlejate eemalhoidmist restoranidest. Nottwilis tohivad nad aga näiteks külastada avalikku ujulat ainult registreeritult ja saatjaga. Ajaleht kirjutas, et sealne keelutsoon „on osutunud kasulikuks ega ole tekitanud mingeid probleeme”.

„Oleme turvakaalutlustel otsustanud neile aladele mitte ligipääsu lubada, et välti-

Šveitsi saabub ühe elaniku kohta rohkem asüülitaotlejaid kui naaberriikidesse.

da konflikte ja narkootikumide tarvitamist,” põhjendas Bremgarteni linnaape Raymond Tellenbach. „Me vajame reegleid, et tagada elanike ja asüülitaotlejate rahumeelne koosseksisteerimine,” selgitas vaat et apartheidilaadsetele piirangutele nõusoleku andnud Šveitsi migratsiooniameeti juht Mario Gattiker.

Inimõiguslased ja pagulastega tegelevad ühendused on

mõistnud säärased meetmed vihaselt hukka. Need olevat rassistikud ning avalikult ja otseselt diskrimineerivad.

Gattiker migratsiooniameetit eitas, et tegemist oleks keeluladega. Tema sõnul võivad Bremgarteni asüülitaotlejad ka piirangulustes kohtades käia ja isegi üksinda, kui neil on asüülikeskuse ja kohaliku omavalitsuse luba. Eesmärgiks on „vältida korraga 50 asüülitaotleja kogunemist jalgpalliplatsile või ujulasse”, sest see võiks tekitada „hõõrumisi ja pahameelt”, ning piirangud on vastuseks „avalikkuse murele”.

Šveitsi saabub asüülitaotlejaid elanike arvu arvestades palju rohkem kui naaberriikidesse – üks pagulaskandidaat 332 elaniku kohta. Euroopas on see näitaja keskmiselt üks 625 kohta. Praegu ootab oma asüülitaotlusele Šveitsis vastust umbes 48 000 inimest. Et taotlejate suure hulgaga toime tulla, on mitu Šveitsi sõjaväe mägedes asuvat punkrit pagulaskesteks muudetud. ●

Oprah Šveitsi osturetk tekitas rassismiskandaali

Asüülitaotlejate kohtlemise reeglite tagant paistev Šveitsi ühiskonnas süvenev umbusk võõramaalastesse võeti nädalavahetusel eriti terava luubi alla. Ameerika kuulus jutusaate juht Oprah Winfrey väitis, et ta puutus Zürichis kokku pesu-ehsa rassismiga.

USA kõige kuulsam ja arvatavasti ka kõige rikkam mustanahaline meediastaar meenutas oma suvist käiku butiiki Trois Pommes. Kui Winfrey tahtis näha 30 000-eurost ridiküli, olevat tema sõnade järgi poemüüja sellest keeldunud ja öelnud, et see on talle liiga kallis.

„Ei, ei, te ei taha seda käekotti näha. Te tahate ehk näha teisi, sest see maksab liiga palju ning te ei jaks seda endale lubada,” meenutas Oprah talle öeldut USA televisioonis.

Pärast skandaali lahvatamist kiirustasid telestaarilt vabadust paluma nii eksklusiivne butiik kui ka isegi Šveitsi riik.

Euroopasse soovivad kõige rohkem põgeneda venelased

Isegi maailma sõjapiirkondadest ei tule nii palju asüülitaotlusi kui meie idanaabri juurest.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Euroopas valutatakse palju pead Süüria, Afganistani ja teiste kriisipiirkondade pärast. Üks väljaspool EL-i piire toimuva konflikti tagajärgi on alati uute asüülitaotlejate tulv.

Kuid värskest avaldatud Eurostati andmed näitavad, et Euroopa Liitu põgeneda soovijate seas on kindlalt esikoha haaranud hoopis Venemaa kodanikud.

Tänavuse aasta esimeses kvartalis registreerisid EL-i liikmesriigid kokku umbes 85 000 uut asüülitaotlust, mida on ligi 15 000 võrra rohkem kui eelmisel aastal samal ajavahemikul.

Asüülitaotluste arvu kasvu põhjuseks on sageli nimetatud jõhkra Süüria kodusõja mõju, mille tõttu on naabermaadesse (eelkõige Türgisse ja Jordaaniasse) valgunud juba üle pooleteise miljoni põgeniku. Pole mingi uudis, et paljud neist soovivad jõuda põgenike-laagritest edasi Euroopa Liitu.

Kui eelmise aasta esimeses kvartalis taotles EL-i riikidest asüüli alla tuhande süürlase kuus, siis tänavu on saadud 2500–3000 taotlust kuus. Võiks eeldada, et käimas oleva suure vägivalla eest põgenejad on ka suurim asüülitaotlejate grupp, kuid asi pole sugugi nii. Euro-

stati koondandmed näitavad, et absoluutarvudes on kiiresti suurimaks EL-i põgeneda soovivate inimeste hulgaks saanud Venemaa kodanikud.

Selle aasta esimese kolme kuuga esitasid Vene kodanikud EL-i liikmesriikide võimaludele 8435 asüülitaotlust – kokku rohkem kui süürlased, kelle avaldusi võeti vastu 8395. Venemaalt pärit asüülitaotlejate hulk on võrreldes mullu sama ajaga kasvanud 66%.

Asüüli saavad vähesed

Kõige sagedamini on venelased taotlenud asüüli Saksamaalt, Poolast ja Prantsusmaalt. Kuid taotlemine ei tähenda, et Vene kodanikud ka asüüli saaksid. Statistika näitab, et suurem osa nende avaldusi lükatakse siiski tagasi. Kokku vaadati selle aasta esimese kolme kuuga läbi 3560 Vene kodaniku asüülitaotlused ja rahuldati neist mõnel moel ainult 865. Ülejäänud lükati tagasi. Süürlaste näitajad on hoopis teistsugused: 7080 läbivaadatud taotlusest kiideti heaks 6320.

Positiivse tendentsina torakab silma, et Afganistani kodanikest asüülitaotlejate hulk on hakanud märgatavalt väheneda, mullu sama ajaga võrreldes on lakanud 13% vähem taotlusi. Samuti on vähenenud Iraagist pärit taotlejate hulk – sama võrdluse järgi ligi 17%.

Kõige suurema protsentuaalse hüppe on aga tänavu teinud tõsise sisekonflikti üle elanud Malist saabuvate asüüli-soovijate hulk. ●

Süüria põgenikelaagrid polegi koht, kust soovib Euroopasse pääseda enim immigrante.

Foto: Reuters/Scanpix

a

ARVAMUS

INFLATSIIONIST

Alles eelmisel aastal ehk kuus aastat pärast inflatsiooni alanemist hakkasid mõned trükikojad raamatukaantele hindu trükkima.

TÜRGI AJAKIRJANIK GÜVEN SAK HINNATÖUSUST OMA KODUMAAL (HÜRRİYET)

SÜÜRIAST

Las Vegase reeglid Süürias ei kehti. See, mis seal juhtub, ei jää sinna.

TEADUR ANDREW TABLER (FOREIGN AFFAIRS)

ARKTIKAST

Viimase kolme kümnendi jooksul on Arktika jää kaotanud poole oma pinnast ja kolm neljandiku oma mahust.

CARGO METRICS'I TEGEVDIREKTOR SCOTT BORGENSON (FOREIGN AFFAIRS)

STALINIST

Tervelt 45% Gruusias küsitletud inimestest vastas, et nad suhtuvad Staliniisse vaimustuse, sümpaatia või austusega.

AJAKIRJANIK JAANUS PIIRISALU (DELFI)

ET FAVORIIDIKS PEETAVAT PARTEID NÄHA, peab oskama vaadata ja teadma, kus triikrauaga nende jälge soojendada

Sotsid – piimaga reitingutesse kirjutatud erakond

Urmo Soomvald

peatoimetaja

Eesti sotsiaaldemokraadid on nagu Godot Samuel Beckett'i näidendis „Godot'd oodates”: neist aina räägitakse ja mõned lausa kardavad, kuid näha pole neid kusagil. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (SDE) senine virtuaalne edu on teinud kolme suure – Reformierakonna, IRL-i ja Keskerakonna – suve võrdlemisi talutavaks. Sest „kohe-kohe peaministrierakonnaks tõusev” SDE on nagu piimaga reitingutesse kirjutatud rida. Et neid näha, peab oskama vaadata ja teadma, kus triikrauaga tulemusi soojendada...

Sotside kasvav ja püsiv reitinguedu on fakt. Samuti see, et nende inimesi, ideid ja läbilöögisooovi on natuke tunda Ida-Virumaal, kuid kõikjal mujal on nad virtuaalne suurus. Neil on hiilgav võimalus

kasutada ära kasvav rahulolematumus tänase koalitsiooniga. Samamoodi saaksid nad selgelt vastanduda venemeelse Keskerakonnaga. Aga sotse pole näha. On vaikus ja mugavus. Või peataolek?

Hallid ja ideedeta

Kõik algab erakonna esimehest Sven Mikserist, keda on nimetatud uueks jõuks meie poliitikas, kuid kes tegelikult on hall ja sisuliste ideedeta ning parema puudumisel SDE etteotsa saanud keskerakondlane. Püüab, kui kasutada otsimootorit ja vaadata, kas ja mida on Mikser sel suvel üld-

Sotsidel on võimalik kasutada ära rahulolematust koalitsiooniga. Aga valitseb mugavus.

se teinud. Ta on vastanud paarile Delfi esitatud küsimusele („Parlamendierakonna esimehe koht pole linna- või valla-valitsuses”), peale selle on tal olnud mõni üksik avamuslugu, mille põhiõhk on ironiseerimisel („Kuidas parlamendil paragrahv püksi tuli?”), paar raadiosaadet ja kõik.

Teised erakondade esimehed on olnud suvi läbi eesliinil. Neilt on tulnud samamoodi sooja irooniat, kuid samuti

seisukohti ja poliitilist ambitsioonikust. Nad tahavad või mul olla või sinna pääseda.

Kui sotsid on valinud taktika, et Mikser tuuakse avalikuse ette alles enne 2015. aasta parlamendivalimisi, siis see on surnud idee. Pigem võib juhtuda, et pärast ebaõnnestunud (või isegi keskpäraseid) kohalikke valimisi kaotab Mikser SDE juhi koha, sest rahulolematumus kohalikel valimistel mittekandideeriva ja suvi otsa varjus püsinud Mikseriga kasvab.

Nende inimeste arv, kes soovivad, et Mikser käituks aktiivsemalt, on juba päris märkimisväärne. Samal ajal on SDE ridades vähemalt kaks-kolm isikut, kes tahaksid ise olla parteijuhid ja käituksid sootuks teisiti. Seni pole nende taluvuskarikasse veel piisavalt tilku kukkunud, aga aasta lõpuks võib seis olla teine. Peamine pidur, mis neid tagasi hoiab, on hüsteerilise erakonna maine. Ükski teine Eesti partei pole nii tihedalt esimeest vahetanud kui nemad.

Esimene sammuna peaks Mikser siiski tulema kohalikele valimistele kandideerima, et näha, kas tal on ka sisuliselt poliitilist toetust. Mikseri avaldus, et ka peaminister Ansip ei kandideeri ja et ta on nõus valimistel osalema, kui ka Ansip osaleb, on lapsik. Peaminister on avalikult öelnud,

Illustratsioon: Hillar Mets

et hakkab pigem suurest poliitikast tagasi tõmbuma, Mikseril aga kulub veel palju aastaid, et end Ansipiga võrrelda.

Ka SDE ridades leidub piisavalt neid, kes tahaksid Mikserit näha kohalikel valimistel kandideerimas ja sotside ideede eest võitlemas.

Segane seis Tallinnas

Oktoobris toimuvate valimiste eel on SDE maine keerulises seisus: nad ei julge väljendada ideelist toetust Keskerakonnale ega tänase võimuliidu erakondadele. Kõige selgemalt paistab nende soo-roll silma Tallinnas.

Sotsidel on kõikjal Euroopas raske. Tagasilööki järgneb tagasilöögil, sest majanduskriis ei ole neil piisavalt

ideid, et pakkuda usutavaid ja toimivaid alternatiive. Liiga optimistlike (või naiivsete?) loosungitega võimule saada on üks asi, võimul püsida aga sootuks raskem. Isegi jõu-

Mikser peaks kohalikel valimistel kandideerima, et näha, kui suur on tegelik toetus.

kates riikides ei suuda sotsid oma nn mahe- ja mõistmispoliitikat ellu viia. Võimalik, et Eesti puhul on õigus neil, kes ütlevad, et Eesti pole veel nii rikas, et sotse võimule lubada.

Parim näide sotside toetust ja välkkiirest langusest pärineb Taanist. Peaminister

Helle Thorning-Schmidt tuleb kogu aeg välja uute ideedega, kuid need jäävad üha kaugemale väärtustest, mis aitasid ta mõttekaaslastel võimule.

Millised on meie sotside väärtused, millest kümne küünega kinni hoitakse? Seda me ei tea ja seda on raske välja lugeda nende platvormist, mis on nii üldsõnaline, et väikeste mugandustega sobiks ka parempoolsetele.

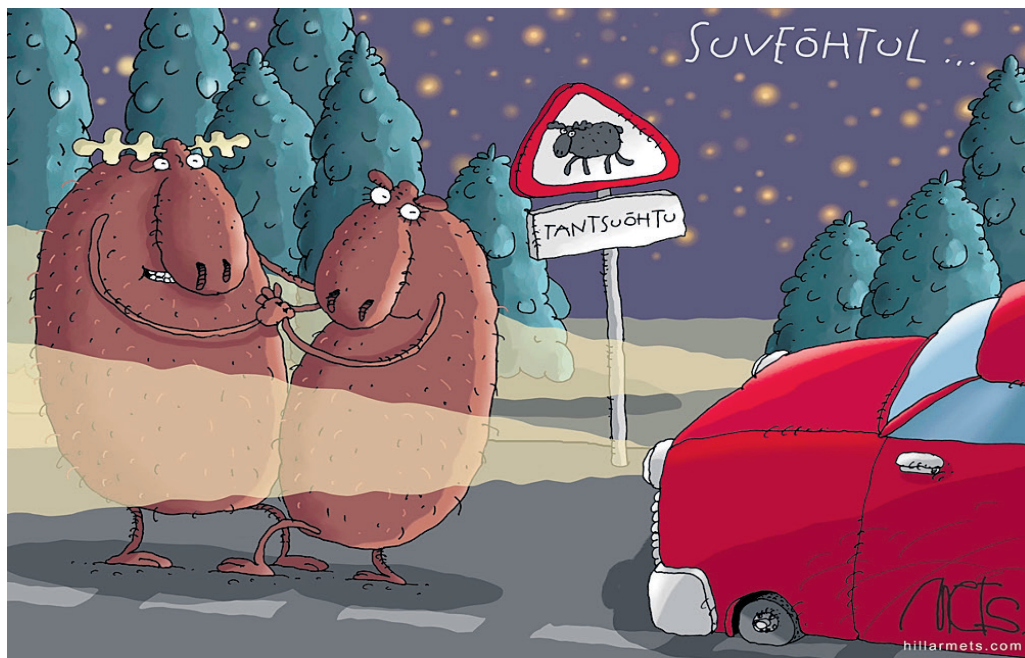
Minu jaoks ei olegi põhimure sotside platvorm või väärtused. Ma imestan, et neid pole näha. Kahtlemata peitub kuski ühiskonnas ootus, et poliitiline empaatia ja inimlikkus suureneks, ja see peaks justkui olema sotside suur võimlus. Aga nad ei oska või ei taha seda ära kasutada. See sunnib ka võimuliitu Toompeal samas suunas pingutama, sest kuigi tulemas on kohalikud valimised, antakse seal hinnang ka valitsuse tööle.

Omaette küsimus on Tallinn. Täna seni pole teada, mis on SDE kõige olulisem valimis lubadus Tallinnas. Ega ka see, kellega tahetakse koostööd teha. Kuigi võib ju öelda, et valimisteni on aega, tähendab iga kaotatud päev ära antud hääli.

Sotsid, kas te ikka teate, kuidas lõppes „Godot'd oodates”?

Ta ei saabunudki. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

LUGEJA KIRI

Tõmbekeskuste reformi kasu on osaline

●● Pikka aega räägitakse haldusreformist, aga milles see täpsemalt seisneb, pole mul õnnestunud lugeda.

Õhtulehes („Kes võidab tugevatest keskustest?” 10.8) kirjutab sel teemal IRL-i riigikogu fraktsiooni juht Kaia Iva, reformi võtmesõnaks pidi olema tõmbekeskused. Mõnes maakonnas pidi tõmbekeskusi olema üks, mõnes rohkem, ja nende olemasolust on kohalikud inimesed teadlikud.

Reformi tulemusel tekki- vat tugevamad omavalitsused, kes siis paremini kujundavad piirkonna ettevõtluskesk-

da. Mis viga, kui töökohad lähedal, aga kuidas siis ikkagi omavalitsused äkki nii „tugevaks” saavad, et töökohti loovad? Kas ikka maapiirkondadesse on niisuguseid töökohti võimalik luua? Räägitakse küll interneti võimalustest, aga ma ei kujuta ette asutusi, kus inimesed füüsiliselt eriti kokku ei saa. Mõttevahetust saab ju koos olles kõige paremini arendada ja konveiertöö puhul on ju füüsiline kohalolek seotud sellesama konveieriga?

Küsimus on just neis paigus, kus õigeid keskusi nagu polegi. Näiteks Tartumaal oleks keskusteks Tartu ja Elva, aga küsimuse all on näiteks Alatskivi–Kallaste piirkond. Kumbki pole mingi eriline keskus! Ja kui elada Kallastest 10 km kaugusel, aga hal-

duslikult Jõgevamaal, kust maakonnakeskusesse Jõgevale jääb 60 km, Tartusse ka 60 km, siis kuidas ja kuhu saaks ühe mugavalt kättesaadava tõmbekeskuse? Ja kirjeldatud paigast Tallinnasse on 200 km, aga praeguse logistika puhul on sinna palju lihtsam sõita kui Tartusse, mis on kõigest 60 km kaugusel.

Tugevatest keskustest võidavadki kõige rohkem seal ümberringi elavad inimesed. Kõik, mida keskus pakub, on neile hästi kättesaadav. Peale selle veel maal elamise eelised. Praeguste tõmbekeskuste lähedal elavatel inimestel on ka edaspidi parem, aga ääremaad pole tõmbekeskustest erilist tolku ja nemad peaksid ikka Tallinnasse või Tartusse kolima. ● Eha Nõmm

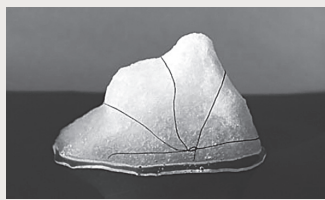
a

ARKAADIA

RUSHDIE AVALDAB MEMUAARID

Üheksa aastat ajatolla Homeini määratud *fatwa* kartuses elanud Briti kirjanik Salman Rushdie rääkis Edinburgh'i kirjandusfestivalil, et olukord meenutas talle kohati komöödiat. Rushdie

viibis kirjanduspeol, et tutvustada Joseph Antoni pseudonüümi all kolmandas isikus kirjutatud memuaare. Varjunime võttis Rushdie Joseph Conradi ja Anton Tšehhovi järgi. **The Guardian**

NOOR FOTOKUNST DRAAKONIS

Täna Draakoni galeriis avataval näitusel eksponeerivad noored Tallinna ja Tartu fotokunstnikud nii oma isiklikku *punctum*'it (element fotol, mis sütitab vaatajat) kui ka Barthesi kontsept-

siooni tõlgendust. Näitusel osalevad Triin Rebane, Katrin Sarapu, Sirla, Liisa Täherand ja Sigrid Viir. Kuraatorid on Kadri Laas ja Annika Toots, kellele see on esimene kuraatoritöö. **EPL**

JÄRJELUGU

Saatana märk

Allan Hmelnitski

1. osa

●● 14. septembril alustab ilmutist „Maailma krimiklassika” sari. Et ootamise aeg ei tunduks nii pikk, pakume lähinädalatel lugemiseks üht kodumaist põnevusjuttu, milles salapäraseid kuritöid lahendab ekstsentriline uurija Tõnu. Järskude pöörete ja muhede tegelastega loo autor on Allan Hmelnitski.

Liisi avas silmad. Autos oli soe ja rahulik. Säsekaridina servad liikusid kerges tuules, siinsamas lähedal loksusid merelained. „Elu on ikkagi mõnus,” liikus kiire mõte läbi pea. „Uskumatult mõnus.”

Autoistmed olid alla lastud, neist moodustus täitsa mugav voodi. Nemad Valmariga olid siin mere ääres ainukesed. See oli nüüd nende salakoht, männimetsade vahel, mere ääres. Kindlasti tulevad nad siia veel. Naudivad rahu, üksindust ja teineteist. Valmari raske jalgpuhkas Liisi reiel.

See oli esimene kord, kui nad olid niimoodi koos olnud. See oli neil kaua aega võtnud. Kogu aeg oli ju kiire – töö, pere, koguduseasjad... Raske oli leida privaatset hetke ja mingit usutavat lugu, mida kodus ette luisata.

Ta sai kohe alguses aru, et Valmar teda tahab. Need pilgud, muutunud hääletoon, kui ta Valmariga nagu muuseas mingit juttu tegi ja see talle midagi seletas. Liisil ei olnud kombeks inimesi eriti kuulata. Ta pani pigem tähe-

le meeste ja naiste alateadlikke loomalikke signaale ja neid oskas ta hästi lugeda. Ja Valmari jutt oli niikuinii loll, mees ei hiilunud mõistusega. Seda parem, sellised mehed ongi tõelised tegijad, mõtles Liisi.

Liisi tõusis istuli. Läbi esiklaasi paistis mändide vahelt rand ja ääretu meri. Natuke eespool oli püsti mingi toigas. Toika otsas oli ime-lik asi – nagu pall või arbuus. Liisi pingutas silmi ja küünitaski prillide järele.

Ei, see oli justkui nikerdatud pea. Nagu mingi kuju... Just nagu Lunastaja pea, ainult et ilma okaskrooni ja kehata. Aga mida teeb nukker Lunastaja pea siin mere ääres teiba otsas?

Äkitselt leidis Liisi teadvuses koha see aeg-ajalt autos tunda olnud lõhn, mida ta oli mere haisuks pidanud. Hing jäi kinni, süda jättis löögi vahele ja pauguga jõudis ajju ka täielik arusaamine.

Valmar ärkas kisa ja raputamise peale. Pagan, mis, kus,

kus ma olen, tabas teda unesegane ehmatatus.

„Liisi, mis sul on!” „Issand! Issand! Jumal, Jumal. Appi, appi,” hingeldas Liisi.

Valmar astus autost välja ja vaatas mõtlikult mändidealust liivast platsikest, kuhu nad olid öösel auto parkinud. Nad seisid suure liivase joonistatud viisnurga keskel. Igas viisnurga tipus oli toigas ja selle otsas verine pea. Habemega noormees, pikka-de valgete juustega neiu, kiilakas, kelle pealaelt läikis vastu ilus augustipäikene... Peade silmad olid kinni, võiks öel-

Peade silmad olid kinni, võiks öelda, et nende ilmed väljendasid sügavat rahu.

da, et nende ilmed väljendasid sügavat rahu, nagu rannas uinunud päevitajatel.

Toigaste juures maas vedelesid ebamäärares mustades ürpides kehad.

Valmar pistis aeglaselt käe autosse ja võttis telefoni. Sellist jaburust polnud ta näinud isegi filmides.

Uurija Tõnu istus oma kabineti kõrvalklapi peal. Kõrvaklappidest kostis salvestatud Raadio 2 „Vibratsioon”. DJ rääkis Lõuna-Aafrika *electro-house*’i muusikast. Jah, Tõnu oli politseisse sattunud kuidagi imelikult. Võiks öelda,

et ta polnud nii-öelda tavaline politseinik. Peale kooli oli ta proovinud kätt kirjanikuna, siis töötanud ajalehes ja pärast rahutuid aastaid reklaamiagentuurides, igasugu projektides ja vabakutselisena mäsates oli ta endalegi üllatuseks avastanud end politseikoolist. Teda peeti friigiks, kuid ühtlasi oli ülemustel usku, et omapärase mõttemaailmaga noormehes võib peituda Eesti oma Sherlock Holmes.

„Tõnukene, kas sa teed tahad? Ma panin sulle kaks tükki suhkrut.”

Roosat kandikut hoides laveeris kabinetti särasilmne nupsik Nadja.

„Nadjakene, tule vaata, kui lähedad linnud,” osutas Tõnu arvutiekraanile, mida ta seni keskendunud ilmel uurinud oli. „Isane ehitab oma pruudile niisugusi sulgedest ja lehtedest kaunistusi. Kujutad ette, loll lind, aga teeb sellist popkunsti. Tahad, ma teeks sulle sellise pesakese?”

„Oi kui nummid linnukesed. Kust sa need leidsid? Tead, ma kuulsin, et hakka-me uurima ühte väga imelikku juhtumit. Mingid satanistid või hullud. Kujutad ette, meil siin Eestis.”

„Satanistid? Mis kuradi satanistid? Mis siis juhtus?”

„Ma täpsemalt ei tea, mingi tsirkus. Rituaalmõrvad, veri... Joome tee ära ja sõida-me kohale. Ilusas kohas, kuski Läänemaal. Ülemused räägivad täpsemalt.” *Jätkub...*

Esialgne sündmuspaiga visand uurija Tõnu kaootiliste märkemepaberite hunnikust

KES ON KES?

●● **Valmar** (nimi muudetud) Heledaid pükse ja beeže särke eelistav kogukas mees. Ettevõtja autokeemia müügi alal. Koguduse Elu Veri juhatuse liige ja peasponsor.

●● **Liisi** (nimi muudetud) Kena 30-ndates blondiin. Mehe tõttu Elu Vere koguduse liige. Laulab heleda häälega ja jätab rahuldavalt vaga mulje, kui vaja. Tööst mitteväga aja vee-dab sekretärina künetehniku juures.

●● **Kogudus Elu Veri** (nimi muudetud) 1980-ndate lõpu usuliikumisest alguse saanud ja mitmete pooldumiste kaudu moodustunud tunnustamata sekt. Koondab aja jooksul väljasettinud veidrikke,

kes kogunevad ühes Kalamaja korteris.

●● **Liisi ja Valmari „salakoht”** (asukoht salastatud) Äratrambitud ebaametlik platsike mere ääres, muhkliku metsatee lõpus. Paremate suveilmadega võib mahutada u 9 autot.

●● **Uurija Tõnu R.** (nimi muudetud) Uudishimulik. Huvitub kõigest ja tahab kõike proovida. Mitte veel päris lootusetu vanapoiss.

●● **Nadja** (nimi muudetud) Tubli vene tüdruk Sillamäelt. Pärast kuldmedaliga lõpetamist läks politseikooli ja töötab nüüd Tallinnas. IQ-test näitab kummalisel kombel, et geenius. Enamiku ajast varjab seda eeskujulikult.

Kingi jutukogu: lugemist filmihuvilisele

Suvesoovitus

Fagira D. Morti
kultuur@epl.ee

On paras aeg uurida, kuidas „Shawshanki lunastus” ja teised linateosed müstiliste novellide kujul mõjuvad.

Peamiselt müstikasse kalduva õudusklassiku Stephen Kingi loomingut on eesti keeles avaldatud üsna palju. „Isemoodi aasta-ajad” on aga isemoodi kogumik, mille pole kokku pannud kohalik kirjastus, vaid neljast lühemast loost koosneva raamatu on koostanud autor ise. Esmatrükk ilmus inglise keeles 1982. aastal. Kaante vahel on elulised lood, vaid lõpulu-gu kaldub kergelt müstikasse ja eristub seega esimesest kol-

mest, kuid omamoodi eluliselt realistlik on seegi. Praegu, rohkem kui 20 aastat hiljem, on seda raamatut huvitav lugeda nii neil, kes peavad lugu heast elulähedasest jutustusest, kui ka neil, kes üldiselt eelistavad raamatutele filmivaatamist. Sobib hästi poetamiseks poisterahva lauaservale, et noorsand arvuti kõrvalt ka midagi loeks, aga samahästi kõlbab kõigile, kel lugemine selge, puberteedieast vananemani.

Huvitavaks lisaväärtuseks on lugudele aja jooksul juurde tulnud see, et kolmest raamatus avaldatud jutust on vändatud ka täispikad mängufilmid. Kehv pole neist ükski, kõige tuntum on loo „Rita Hayworth ja Shawshanki lunastus” ainetel valminud pea samanimeline film „Shawshanki lunastus”, mis jõudis kinodesse 1994. aastal. Lugu räägib trellide taha sattunud mehest,

Stephen King 2009. aastal

Foto: AP

keda süüdistatakse topeltmõrvas. Kas ta on süüdi? Kuidas taluda vangipõlve? Kas ta leiab sõpru ja kas või kuidas tal on võimalik veel vabadusse pääseda? Ma ei hakka sisu ümber jutustama, sest äkki on neid, kes pole filmi veel näinud või raamatut lugenud. Igal juhul soovitan raamatut

kõrvale laenata ka filmid, et neid siis võrdluseks vaadata.

Teise loo „Andekas õpilane” alusel valmis samanimeline film 1998. aastal. Film on jutu üsna üks-ühele ekraniseering, siinkohal arvan ma isiklikult, et raamatulugu on parem kui filmiversioon, kuid mõlemat paralleelselt lugeda

vaadata on vägagi nauditav. Loo peategelaseks on noormees, kes avastab naabruses elava endise natsi, kes varjab oma tumedat minevikku ja on nimegi vahetanud. Koolitöö taha oma isiklikku uudishimu varjates saab ta poolenis-ti väljapressimise abil vanamehele külje alla pugeda ja too nõustub poisile oma minevikust rääkima.

Kolmanda loo „Laip” alusel valmis 1986. aastal film „Stand by Me”. Tegemist on niiöelda *coming-to-age* looga ehk noorteraamatu ja -filmiga, mis räägib täiskasvanuks saamisest. Peategelasteks on punt väikelinna poisse, kes lähedast vastu suviseiklusele – nad tahavad näha päris ehtsat laipa ja saavad teada, et umbes nendevanune poiss on lähikonnas surma saanud ja tema surnukeha jõeäärses metsas.

Viimane jutt „Hingamis-meetod” on raamatu ainus

lugu, millest pole seni filmi vändatud, nii et selle loo puhul jääb visuaalne pilt lugema enda teha.

Tõlge on pigem väga hea kui lihtsalt talutav, aga leidub ka konarusi. Ilmselt oleks parema tulemuse saanud, kui kõik kogumiku jutud oleks tõlkinud sama inimene, siin on igal lool eraldi tõlkija, mis annab ka tunda – sujuvus kannatab. Ent kindlasti tasub see raamat polettidele või raamatukogust üles otsida ja lugemisrõõmu filminaudinguga siduda. ●

„Isemoodi aastaajad” Stephen King

●● Tõlkinud Eva Luts, Silver Sära, Lii Liin ja Eva-Liisa Sepp
●● Fantaasia

Vladimir Wiedemann: üks käsikiri Eesti hipidest ootab veel sahtlis

Raamatu autor eelmisel nädalal Vormsi ennu juures külas

Foto: Terje Toomist

Intervjuu

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Nõukogude hipiliikumise tegelane ja kaardistaja esitles neljapäeval Tartus raamatu „Püha kaljukitse radadel” tõlget.

●●**Kas Nõukogude hipiliikumist võib ikka nii nimetada? Oli tegu kindla liikumisega?** Tegelikult ei olnud tegu poliitilises mõttes liikumisega, enamasti oli see lihtsalt eluviis, millega kaasnes eriline esteetika. Kui rääkida ideoloogiast, seisnes asi peamiselt vastuseisus vanema põlvkonna hoiakutele. Hipiliikumine algas USA-s ja Lääne-Euroopas 1960-ndate lõpul ja jõudis ruttu, vaid mõne aastaga NSVL-i ja Ida-Euroopasse. Mõlemal poolel protestiti, aga eri asjade vastu. Läänes protesteerisid hipid kodanliku moraali ja ametliku kiriku ja kultuuri vastu, alustati psühhedeelse ja seksuaalse revolutsiooniga ja lähtuti patsifismist.

Idas korjasid hipid üles lääneliku stiili, pikad juuksed ja sinised teksased. Aga kirikuga polnud vaja võidelda, sest see oli süsteemiga opositsioon. Siin polnud eesmärk võidelda kodanliku kultuuri, vaid peamiselt ikka sotsialistliku kultuuri ja elustiili vastu.

Lääne hipid hindasid sotsialismi üsna kõrgelt. Kui vaadata hipiliikumise olulisi ideo-

looge nagu Herbert Marcuse'i või Walter Benjamini, siis oli tegu vasakpoolsete marksistidega, kuigi nad ei jaganud ka Nõukogude kommunistide vaateid. Hinnati kõrgelt ka Mao Zedongi ja oldi vastu Vietnami sõjale. Idas pooldasid hipid kapitalismi kui alternatiivi, aga nemadki olid patsifistid, kes seisis vastu näiteks Tšehhoslovakkiasse tungimisele. Ida ja lääne hipid olid sarnased selle poolest, et tegu oli protestiliikumisega valitseva moraali vastu ja millegi uue ja teistsuguse poolt.

●●**Kas Nõukogude hipid olid samamoodi korralike ja jõukate perede võsud nagu läänes?**

Ida ja lääne hipid olid sarnased selle poolest, et tegu oli protestiga valitseva moraali vastu.

Jah, ka Nõukogude Liidus olid esimesed hipid peamiselt edukatest, sageli nomenklatuuri kuuluvatest peredest pärit. Minu enda vanaema ja vanaisa kuulusid samuti Eesti nomenklatuuri, vanemad olid tavalised inimesed: ema oli raamatupidaja, isa kõigepealt jurist ja siis ühe kultuurimaja direktor. Minu sõbrad olid samuti peamiselt intelligentside peredest pärit. Valitsevatel klassidel olid läänest paremad teadmised, nad rää-

kisid rohkem võõrkeeli ja kuulasid lääne raadiot.

●●**Kas sellised seosed tegid suhtluse miilitsa ja KGB-ga lihtsamaks? Teie raamatutes ei räägita väga palju konfliktidest korralvega.**

Minu raamatud räägivad pigem müstikast kui sotsiaalsetest küsimustest. Aga jah, erilisi hipide repressioone ei olnud, sest nad ei olnud väga poliitilised. Kuigi mõnest said hiljem ka dissidentid. Peamiselt oli rõhk seksil, rokkmuusikal ja psühhedeelsest ainetel, aga hipid nägid seejuures teistsugused, läänelikud välja ja juba see tähendas ametliku moraali järgi vastuseisu Nõukogude eluviisile. Me saime oma info lääne hipide kohta Nõukogude meediast – kogu kriitilisusele vaatamata aitasid need meid informeerida.

Kontrolli all aitas hipisid hoida sissekirjutuse süsteem, mis võimaldas paremini jälgida inimeste liikumist. Kui dokumentide kontroll näitas, et oled võõrast linnast pärit, siis võis oodata arest, rahatravh või väljasaatmine. Ja kui sinu taskust leiti „rohtu” või tablette, siis oli tegu juba väga tõsise kuriteoga. Mõnikord, kui ühes korteris ööbis suur hulk noori hipisid, kutsusid naabrid miilitsa, kahtlustades, et tegu on prostitutsiooniurka või millegi selisega. Tõsi, kui mõne noore vanemad töötasid kõrgetel kohtadel, piisas ühest telefonikõnest Moskvast, et miilitseltskonna rahule jäta. Aga

mõnikord olid vanemad nii fanaatilised kommunistid, et palusid ise oma lapse vaimuhaiglasse panna.

●●**Kas spirituaalseid harrastusi saatis alati uimastite tarvitamine?**

Mitte alati, moskvalaste jaoks näiteks oli spirituaalsus seotud pigem alkoholi joomisega. Ja narkotarbimine ei olnud samasugune nagu läänes, ained olid teistsugused. Otsisime aseainet LSD-le, mille mõjusid oli

mitmes ajakirjas kajastatud. Aptegist sai osta teatud tablette – näiteks dimedrooli ja tsüklodooli –, millega sai tekitada hallutsinatsioonid ja muuta oma meeleseisundit, näidata, kuidas arusaam reaalsusest on muutusele avatud. Oli puhastusvahend Sopals, millest kirjutasin „Maagide koolis”, ja oli ka marihuana, mida kasvatati peamiselt Kesk-Aasias ja pisut ka Krimmis. 1970-ndate alguses võis seda avalikult suitsetada, ilma et keegi oleks aru saanud, millega tegu on. Moonidest võis saada asendust oopiumile, aga see sarnanes juba rohkem narkomaaniale ja ei olnud hipide seas väga populaarne.

●●**Palun iseloomustage neid vaimseid praktikaid.**

Hipide müstitsism oli „uue laine” oma, ühendades mitu religioosset ja müstilist praktikat. Rituaale oli palju, aga see oli nagu maagiline teater, mida ei võetud väga tõsiselt. Aga mõned hipid jõudsid ka religioonini, enamasti selle ida vormideni. Nõukogude Aasia tähendas meie jaoks sama, mida lääne hipidele India, Iraan ja Afganistan. Burjaatias oli säilinud autentseid budistlikke kloostrid. Olgugi et need olid täielikult KGB kontrolli all, olid neil ikkagi alles kõik rituaalid, mantrad, laamad ja Buddha kujud. Kesk-Aasias, kus kogu elanikkond koosnes muslimitest, olid säilinud ka islamieelsed kombed ja sufide traditsioonid. Iseasi, kui palju olid sealsed meistrid nõus sind nendesse pühendama. Paljudest said lõpuks ka aktiivsed kristlased, peamiselt ortodoksid, sest see meenus oma salapära poolest hinduismi, aga protestantlus mõjus oma kuivuses nagu parteikoosolek. Ka katoliiklus oli hipide hulgas väga populaarne, kuna see tähendas praktiliselt dissidentlust.

●●**Saan teie raamatutest aru, et suur osa hipidest lõpetas kehvasti.**

Esimese hipipõlvkonna seas oli selliseid juhtumeid tõesti päris palju. Osa tapeti vanglas või surid nad seal haiguste kätte. Aleksander Lenno ni tappis tema sõber, aga enamasti oli surma põhjuseks

narkootikumide üledoos, sest kui spirituaalse arengu nimel droogidega katsetama hakata, siis võib kergesti hoopis

Nõukogude Aasia tähendas meie jaoks sama, mida lääne hipidele India ja Afganistan.

tavaliseks narkosõltlaseks saada. Nõukogude hipide mitteametlikule liidrile Jura Solntsevile sai saatustlikuks aga tavaline alkohol.

●●**Kas Eestis menukas „Maagide kool” ilmub kunagi ka venekeelse paberväljaandena?**

Praegune raamat „Püha kaljukitse radadel” ilmus Peterburis esimest korda 2005. aastal. Tulevikus peaks sama raamat ilmuma ühes köites „Maagide kooli” ja veel mõne Nõukogude hipidest jutustava tekstiga, mida veel avaldatud ei ole. Aga kirjastaja tahab sellest teha teaduslikku väljaannet, mis tähendab, et ma pean põhjaliku kommentaari juurde kirjutama. Aastaga olen suutnud sellest valmis teha umbes kümnendiku, nii et sellega läheb veel aega. Muide, „Maagide kool” ilmus eesti keeles poole võrra kärbituna ja mul on sahtlis üks käsikiri ka konkreetset Eesti hipide kohta, nii et kui kohalikul publikul on huvi, võib sellest veel uustrükk ilmuda. ●

Tartu muusikanädal näitas Eesti levi-muusika head seisu

Arvustus

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Koos kahe seminaripäeva ja linnalavade program-miga pakkus Tallinn Music Weeki noorem õde šanssi nüüdiskultuurile.

Suviselt hõre, kuid ometigi tihe, võiks võtta kokku Tartuffi tuules toimunud muusikanädala mulje.

Hõre, sest valitud muusika ei vallutanud paari öö jooksul kõiki küttepuid linna klubisid-lavasid. Tihe, sest reedesel klubiööl sai ka Vilde kahe koruse ja kolme lava vahet joosta omajagu. Ajal, kui kuulata-vamad raadiojaamad sisuliselt ignoreerivad meie muusika-maastiku mitmekesisust ja meelelahutusmeedia kesken-dub peamiselt kõige klikitava-matele, tuleb lihtsalt minna ja ise inimestele näidata, et peale Shanoni või Karl-Erik Tau-kari on olemas ka teisi bände ja muud muusikat. Seda pakkus Tartu muusikanädal *reggae*'st progeni. Kuna kavas

kippusid esinejad kattuma, tuli teha valikuid ja katkesta elamusi. See polnudki nii lihtne, sest ilma naljata: Eestis tehakse praegu väga palju head muusikat.

Ansambel VonKuusk asetub ritta, kus ees ootavad Jakob Juhkam, Wrupk Urei, Poloonium, Progress ja teised viimasel viisaastakul kunstiliselt ja tehniliselt nõudlikku proget viljeledes esile kerkinud artistid. Kuna Kuuse loom-ingut iseloomustab pigem psühhedeelne hillitsetus kui eepiline suurevormilisus, toi-

Wrupk Urei pikad gruuvivad kompositsioonid toimisid laupäeval loomemajanduskeskuse pargis suurepärase taustamuusikana. Nende reedeõine esinemine seevastu mõjus tänu samale gruuvile paigale-naelutavalt.

Veteranid ja paljulubajad

Nii Frankie Animal kui ka Tallinn Daggers on algusest peale ilmutanud popiambitsiooni, kuid poolikult. Nüüdseks on hea tõdeda, et Tallinn Daggers läheb üha rohkem mõne vana Manchesteri pundi nägu ega lagune laval laiali. Frankie Animal on loobunud akustilisest kitarrist ja sellega ka suurest osast Noortebänd 2012 nunnufaktorist. Panustatakse

hoogsale rokile *à la* varajane U2. Kui solist Marie Vaigla end estraadiprojektidele maha ei müü, võib bändist veel asja saada. Sest nagu näitavad nii Badass Yuki kui ka Junk Rioti viimase aasta-paari esinemised, tuleb järjepidev oma asja ajamine bändile pikemas plaanis ainult kasuks. Ja mitte ainult loomemajanduslikus

Valida polnud lihtne, sest ilma naljata: Eestis tehakse väga palju head muusikat.

mis ka nende kava teine pool, kus mängiti Tartu räpipundile 615 põhjaks. Veteranist *fusion*-bänd Phlox pakkus intensiivset elamust nagu ikka. Kaheosalise kava teine pool kõitis vokalist Roomet Jakapi häälit-suste ja multifilmiliku teatraalsusega, esimene osa oli rokk-staariliku saksofonisti Kalle Kleini päralt.

Wrupk Urei džässilik gruuv osutus sobivat pigem pimedusse kui päevapaistesse.

Foto: Tanel Meos

Tartu muusikanädal

5.–10. augustini Tartus

Esinesid: Aapo Ilves ja Alar Kriisa, Alise Joste (LV), Ars Apta, Badass Yuki, Black Lizard (FIN), Eysin, Faun Racket, Frankie Animal, French Films (FIN), GeeGee, Junk Riot, Mari Kalkun, Mixtet, Odd Hugo, Phlox, Tallinn Daggers, The Angus, Three Leg Dog, Ukerdajad, Von-Kuusk, Wilhelm, Wolfredt

korraldajale piletitulu teenimise plaanis, vaid ennekõike kunstilises. Mõlema bändi uued lood on paremad kui vanad ja esinemised ei valmis-ta elamuse mõttes pettumust.

Omaette huvitav oli võr-relda Eesti bände külalistega Soomest. Tuleb tunnistada, et kui Frankie Animali indirokk jäi alla samal ajal esine-nud French Filmsi indirokile, siis kaht teist bändi jäljenda-nud Black Lizard kaotas sel-

gelt oma rida ajanud Phloxi-le. Kokkuvõttes tähendab see, et kui kultuuripoliitika suu-najatel jätkub oidu käsitleda ka mitteakadeemilist muu-sikakultuuri kui kunstiliselt väärtuslikku ja lõdvendada mõne meetmega turumajan-duse raudset haaret seda sü-nitavas keskkonna ümber, on 1990-ndate levimuusika suur „päkapikudisko” nimeline häbiplekk võimalik ajaga täies-ti maha pesta. ●

Foto: Andres Putting

Kalevipoeg tules ja vihmas

Laupäeval toimus Tõrvas Veskijärve veerel tugeva vihma saatel vägev üritus. Ööpi-medus, vihm ja The Sun löid loitsimiseks kõik tingimused. Mart Kolditsa rahvusromanti-line lavastus ühendas tule ja vee stiihia eeposliku Kalevipo-

ja taustal. Paduvihmas maha mängitud lugu kandis nime „The Greatest Hits of Kalevipoeg” ehk „Kalevipoja hulle-mad juhtumised”. Kuna Tõr-va kohalik muistend pajatab sellest, kuidas kangelane seal magamas käis, rääkiski lavas-

tus tema unenägudest. Eten-dusel oli siiski ka üks tõrva-tilk. Kuigi korraldajad korduvalt palusid, et esiridades vih-mavarjusid ei avataks, takis-tas vaadet punt kollaseid var-je. Teistega arvestamine ei ole eestlasele veel omane. Kultuur

VANA BASKINI TEATRI
suvelavastus
 AUTOR: GILLES DYREK (PRANTSUSMAA)
 LAVASTAJA: EERO SPIRIT

Minu girlfriend on eestlane

MAIRIJÕGI või
KÄRT REEMANN
AGNES AALISTE
MIHKEL KABEL
 (Rakvere Teater)
MEELIS PÕDERSOO
 (VAT Teater)

05.08 Lohusalu sadam
 06.08 Lohusalu sadam
 07.08 Viimsi Rannarahva Muuseumi õu
 08.08 Viimsi Rannarahva Muuseumi õu
 09.08 Kärkla Laululava
 10.08 Kuressaare Lossihoov
 11.08 Otepää, Pühajärve Laululava
 13.08 Bastioni Aed (Viru tn.23)
 14.08 Põlva Intsikurnu
 15.08 Võru Kandleaed

16.08 Padise Kaljulava, Kallaste talu
 17.08 Pärnu Reiu Puhkekeskus
 18.08 Võsu Rannaklubi park
 21.08 Põltsamaa Lossihoov
 22.08 Tartu, Hansa Hoov

Algus kl. 20.00
 Piletid müügil Piletilevis,
 Piletimaailmas ja kohapeal.

DOPINGUGA VAHEL

Naiste 100 m hooaja kolmas, Trinidad ja Tobago sprinter Kelly-Ann Baptiste, kes on dopingupäetuse Tyson Gay treeningupartner, jäi ka dopinguga vahele ja otsustas MM-il mitte startida. **Delfi**

AVAMEREPURJETAMISE EM-I VÕIDUD

ORC-klassi EM-il said grupis ORC 3 Pärnu jahtklubi jahid Sugar 2 ja Katariina II kuld- ja hõbemedali. Grupis ORC 2 sai hõbeda Kalevi jahtklubi jaht Premium. **Delfi**

RASMUS MÄGI TUGEVI EELJOOKS

Homme Moskva MM-il võistlemist alustav Rasmus Mägi startib 400 meetri tõkkejooksu viiendas eeljooksus, kus on isiklike rekordide võrdluses seitsme mehe hulgas kuues. Täna-

vuse hooaja tipptähtade põhjal on Mägi Eesti rekord 49,19 oma jooksu neljas tulemus. Kõik mehed on jooksnud tänavu vähemalt 49,57. Mägi alustab jooksu kaheksandalt rajalt. **Delfi**

MM-medalit püüdnud epeenaaised pettumust ei tunne: kaotasime ju kõige tugevamatele

Telegramm

Andrus Nilk
Budapest

MM-hõbeda võitnud Hiinale alla jäänud Eesti epeenaiskond sai lõpuks tiitlivõistlustel seitsmendaks koha.

Julia Beljajeva üllatusvõit vehklemise MM-i individuaalarvestuses suurendas valitseva Euroopa meistri Eesti naiskonna edulootust eile Budapestis peetud võistkondlikul võistlusel.

Kui Irina Embrich, Kristina Kuusk ja Erika Kirpu alistasid teises ringis kodupubliku kurvastuseks Ungari naiskonna, tundus, et neid võib peatada vaid väga kõrge müür.

Veerandfinaalis, kui võõrustajate vastu puhanud Beljajeva taas rajale tuli, püstitas Hiina naiskond Kaido Kaaberma hoolealuste ette just sellise ületamatü müüri. Mullu olümpialkulla pälvinud ja praegu maailma edetabelit juhtiva suurriigi vehklejad alistasid Eesti

45 : 35. Hiina naiskond jõudis finaali, kus kaotas Venemaale 28 : 34. Eestlased tulid lõpuks seitsmendaks, alistasdes 7.–8. koha võitluses Lõuna-Korea 45 : 35

„Pettumus? Ei ole. Muidugi võisime saada parema tulemuse, aga pettumust küll ei tunne,” ütles Kirpu pärast võistlust. „Miks tunda pettumust? Kaotasime ju kõige tugevemale riigile,” sõnas ka Kuusk.

Embrich väsis

Kaaberma sõnul kallutasid vaekausi hiinlannade kasuks väikesed nüansid. „Kellel ebaõnnestus etteaste rohkem, kellel vähem, aga süüdistada ei saa kedagi, sest võitsime vaid ühe minimatši,” lausus naiskonna peatreener.

Teises ringis 45 : 34 Ungarit võites oli Beljajeva pealtvaatajaks. „See ei mõjutanud, et vaatasin ühte kohtumist pealt, läksin Hiina vastu üritama, aga ei saanud kuidagi õiget tunnet kätte,” lausus värske maailmameister ja möönis, et neljapäevane individuaalvõistlus nõudis väga palju energiat.

Duelle hiinlannadega võis mõjutada ka tõik, et vastastel

oli kaks uut vehklejat, keda ei Kaaberma ega Eesti epeenaaised polnud varem võistlemas näinud. „Kui sa juba saad Hiina koondisesse, pead olema tugev. Võib-olla olid uued isegi tugevamad kui eelmised,” lausus Kuusk.

Embrich tunnistas, et ei saavutanud MM-iks sama head vormi, nagu oli juunis EM-il. „Väsisin,” tõdes ta. Kohtumises ungarlannadega suutis Emb-

rich siiski eelviimases minimatšis end suurepäraselt kokku võtta ja viia Eesti suurde eduks. Kuusk jaksas maailma edetabelis teisel kohal oleva Emese Szásziga veheldes võiduseisu hoida.

„Võtsime ennast kokku ja tegime kõik, mida vaja,” lausus Embrich. „Enne matši Hiinaga teadsime, et on vaja iga torke eest võidelda, aga me läksime kohe kiiresti peale. Nad said edu, mida oli raske tasa teha.”

MM-i võib üldiselt Eesti naiskonna jaoks õnnestunuks pidada. „Meie miinimumplaan oli jõuda kaheksa parema hulka,” ütles Kaaberma. „Siis võis vastaseks tulla Hiina või Venemaa, olime kaotusega emmalekummale arvestanud. Ungarile ei tahtnud kaotada.”

Favoriidi koorem

Eesti epeemehed seevastu alistasid autsaiderile Egiptusele. Meeskonna peatreener Igor Tšikinjev tunnistas, et pidas MM-i avaringi vastast suurema vaevata alistatavaks.

„Eeldasime, et seda võistkonda peaks võitma, aga keegi meie vehklejatest ei näidanud oma taset,” lausus Tšikin-

Eesti matšid MM-il

Eesti epeenaiskond

Irina Embrich, Julia Beljajeva, Kristina Kuusk ja Erika Kirpu alistas Budapestis peetud vehklemise MM-il Mehhiko 45 : 21, Ungari 45 : 34, kaotas veerandfinaalis Hiinale 35 : 45, 5.–8. koha võitluses Ukrainale 43 : 45 ja võitis 7.–8. koha vastasseisus Lõuna-Korea 45 : 35.

Eesti epeemeeskond

Nikolai Novosjolov, Sten Priinits, Sven Järve ja Jüri Salm kaotas 1. ringis Egiptusele 44 : 45.

Individuaalselt kuldmedali võitnud Julia Beljajeva (paremal) sai küll mees

jov. „Teadsime, et kohtumine tuleb vägev, aga minu meelest mõtlesime juba nii: „Selle matši peame võitma.” Rääkisime juba taktikast, mida valida järgmiseks kohtumiseks Venezuelaga. See on spordis tavaline viga. Keskenduma peab ikka käesolevale matšile.”

Kahekordne maailmameister Nikolai Novosjolov juhtis

Budapestis Syma hallis peetud kohtumise otsustavas minimatšis Mohannad Saifi vastu 44 : 42, kuid loovutas siis egiptlasele kolm punkti järjest. „Nikolaist võib aru saada, tal tuli pärast teist korda maailmameistriks tulekut patareisid laadida. Aga ta oli ikkagi ees 44 : 42, lootsime võitu. Mina, poisid – keegi ei teinud oma

Flora kukkus medalikolmikust välja

Viirusest ja väsimusest laastatud Flora kaotas Levadia, ees ootab mäng Kaljuga.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Tänavuse jalgpalli Premium-liiga kahes varasemas omavahelises kohtumises Levadia juba kaks korda kaotanud FC Flora pidi reede õhtul koduplatsil tunnistama, et kaks ei jää kolmandata. Kuigi Flora läks kohtumist juhtima, lasti Levadial viigistada, teisel poolajal mängus täielikult domineerida ja lõpuks ka võiduvärav lüüa. Flora peatreeneri kohuseid

täitev Norbert Hurt nentis, et kuigi tema meeskond oli mänguks hästi valmistunud ja alustas kohtumist südikalt, ei pidanud nad mängu lõpuni vastu.

Väsimus halvas meid, meeskonna teravus kadus, hakkasime vigu tegema.

„Paraku on meil veel jõudu vähe, et mängida 90 minutit ühtviisi hästi. Väsimus halvas meid, meeskonna teravus kadus, hakkasime hiljaks jääma ja vigu tegema. Viimased poolteist kuud on Flora män-

gijaid kimbutanud mingi viirus,” ütles ta. Ka kapten Andre Frolov lisas: „Osali mängijatel oli toss väljas, aga see ei saa vabandus olla. Me ei suutnud oma mängu käima saada. Levadia domineeris, aga meie vajasime liiga ära.”

Kaotus üksi polnud ainus mõru pill, mille Flora pidi reedel alla neelama. Peale selle tuli neil leppida ka tõsiasjaga, et kuna Sillamäe Kalev võitis samal ajal kodus Kuressaaret, tõukas Kalev nad tabelis neljandaks. Punkte on neil küll võrdset, aga Kalev on kaks korda Florast jagu saanud, mis annab neile võrdsete punktide juures parema positsiooni. Levadia ja Kalju juhivad tabe-

lit, vahe nende ja kolmandaneljanda koha vahel kärises viiele punktile.

Pikk hooaeg

Kas sellega on ka lõplikult läinud Flora lootused kullakonkurentsis püsida? „Usun, et mitte. Peame lihtsalt mängu parandama, hooaeg on ju veel pikk ees,” arvas Frolov.

Levadia, kes enne Flora mängu möödunud nädala keskel kaotas punkte Tammekale, saab nüüd natuke enesekindlamalt minna vastu reedel raskele mängule Sillamäega. „Kas me just kõige kindlamad tiitlisõsikud oleme, aga kõik tingimused on loodud selleks küll, et sel aastal jälle meistrisarikas või-

ta,” arvas ründaja Ingemar Teever. Samuti ei oota Florat lihtne vastane, nemad võõrustavad laupäeval Nõmme Kaljut. ●

TABELISEIS

1. Levadia	21	16	1	4	34:15	49
2. Kalju	22	15	4	3	40:15	49
3. Sillamäe	21	13	5	3	36:14	44
4. Flora	22	14	2	6	51:23	44
5. Paide	22	10	1	11	30:32	31
6. Tammeka	21	6	5	10	20:36	23
7. Infonet	22	5	6	11	18:30	21
8. Trans	22	6	2	14	18:32	20
9. Kalev Tln.	21	5	3	13	17:36	18
10. Kuressaare	22	2	3	17	12:43	9

Mängud, võidud, viigid, kaotused, väravate vahe ja punktid

TABELISEIS

Eesti jalgpalli Premium-liiga XXII voor

FC FLORA	1 (1)
FC LEVADIA	2 (0)
Väravad: 16. Rauno Alliku – 59. Rimo Hunt, 78. Ingemar Teever	
SILLAMÄE KALEV	2 (1)
FC KURESSAARE	0 (0)
Väravad: 18. pen. Martin Vunk, 90.+3. Kassim Aidara	
NÕMME KALJU	3 (0)
NARVA TRANS	1 (1)
Väravad: 55. Allan-Axel Kimballoula, 58., 90. Vladimir Voskoboinikov – 31. Albert Taar	
FC INFONET	0 (0)
TALLINNA KALEV	1 (0)
Värav: 67. Maksim Paponov	
TARTU TAMMEKA	0
PAIDE LINNAMEESKOND	0

KANEPI LOOBUS TURNIIRIST

Kaia Kanepi (WTA 26.), kes juulis jättis osalemata Washingtoni turniiril, pidi US Openi eelset USA-turneed alustama täna Cincinnati. Nädalavahetusel avaldatud Western & Southern

Openi turniiritabelis Kanepi nime ei figureeri, samuti võeti viimasel hetkel tema nimi maha osalejate nimekirjast. 26. augustil algavale US Openile Kanepi aga kindlasti läheb. **Delfi**

JALGPALLURID VÕÖRSIL

Ragnar Klavani klubi FC Augsburg kaotas Dortmundi Borussia-le. Chicago Fire'i Joel Lindpere lõi Põhja-Ameerika profiliigas värava. Henri Anier lõi oma uue klubi Motherwelli eest värava. **Delfi**

NARVA ENERGIAJOOKS

Narva Energiajooksul selgusid Eesti meistrid poolmaratonis (21 km). Meestest võitis Roman Fosti ajaga (Stamina SK) 1:06.58 ja naistest TÜ ASK sportlane Lily Luik (1:19.02). **ERR**

ORIENTEERUJATE MEDALID

World Masters Gamesi võistlustel võitsid Eesti seeniorienteerijad kolm medalit: M-90 klassis Richard Rooden hõbe-, W-75 klassis Maire Raid ja Ilse Uus hõbe- ja pronksmedali. **Delfi**

kondlikus võitluses osaliselt puhkust, kuid sama säravalt eile ei esinenud.

Foto: AP/Scanpix

tööd lõpuni. Olime võib-olla natuke liiga optimistlikud,” tunnistas peatreener.

Novosjolovil tekkis ka kahes esimeses minimatšis ülekaalu saavutamisel raskusi. Sten Priinits viis Eesti 31 : 27 juhtima, kuid Sven Järve andis edu käest – 34 : 35. Siis pidi Novosjolov kastanid tulest tooma. „Nikolai on tugev

sportlane, ta võitles kõvasti, aga võib-olla jäi ta eduseisus passiivseks,” lausus Eesti vehklemisliidu peasekretär ja eepneliku varumees Jüri Salm. „Ma ei usu, et keegi Egiptust alahindas.”

Egiptuse meeskonna peatreeneri Sameh Magadi sõnul lasus võidukohustus Eesti vehklejatel. „Viimases mat-

šis polnud Saifil midagi kaotada, Novosjolov oli favoriit, ilmselt tundis ta suurt stressi,” lausus ta.

Varem MM-il kaks hõbedat ja pronksi pälvinud Embrih pidas aga MM-i Eesti eepkoondisele kordaläinuks. „Kahe kullaga tõusime paremate riikide hulka, meie epee on väga kõrgel tasemel,” ütles ta. **o**

Vabaduse väljakul võtsid mõõtu tänavakorpallurid

Võistlus. Nädalavahetusel toimus 3 x 3 EuroTour 2013 – OlyBet Tallinn Open rahvusvaheline tänavakorpalliturniir. Peale Eesti meistrivõistluste kolme parema osalesid võistkonnad Gruusiast, Horvaatiast, Sloveeniast, Saksamaalt, Venemaalt, Soomest, Lätist ja Leedust.

Nädalavahetusel selgus ka, et hoolimata rahvusvahelise korpalliföderatsiooni (FIBA) tugevast survest ning väga korralikust lobitööst jääb 3 x 3 tänavakorpall Rio 2014. aasta olümpiamängude kavast siiski välja. **Delfi**

Foto: Martin Dremljuga

Ameerikas sündinud Sean Cunningham võitles laupäeval Saku suuhallis eestlaste vastu, Mohamed Kherrazi jättis hollandlaste peatreener igaks juhuks pingile.

Foto: Martin Dremljuga

Hollandlaste skandaal võib Eestile alagrupist edasipääsu tuua

Segadus korpallurite kodakondsuse pärast ähvardab Hollandi senised võidud tühistada.

Pärt Talimaa
part.talimaa@epl.ee

Rohkemgi kui korpalli EM-valikmängus saadud napp 64 : 63 võit Hollandi üle pakkus jutuainet hollandlaste topeltkodakondsusega pallurite pärast tekkinud segadus, mille tõttu „oranžid” võivad kaotada alagrupis saadud võidupunktid.

Kohtumise komisar avastas mängijate litsentse kontrolides, et Holland peab loobuma kas Mohamed Kherrazi või Sean Cunninghami teenetest. Korpalli katusorganisatsioon FIBA lubab võistkonda võtta ainult ühe pärast 16. eluaastat naturalisatsiooni korras kodakondsuse saanud mängija.

Peab olema eksitus

Vastaste peatreener Toon van Helfteren rõhutas, et tegemist peab olema eksitusega, ent riskeerima ta siiski ei hakanud ja kohtumisest jäi eemale Marokos sündinud Kherrazi. „Cunningham on minu meelest puhas hollandlane. Ta ema on hollandlanna. Cunningham sündis ja kasvas USA-s, aga alates kuuendast eluaastast on tal ka Hollandi pass, kuna ema tahtis, et see oleks tal USA omale lisaks,”

ütles treener. „Kui Kherraziga on probleem, peaks ta tohtima mängida, sest üks selline mängija saab igal juhul osaleda.” Küll lisas Helfteren, et Kherrazzi sõnade kohaselt sai ta Hollandi passi 15-aastaselt. Kahes esimeses valikmängus, kus Holland alistas 74 : 71

FIBA peaks oma otsuse Hollandi kohta tõenäoliselt langetama täna.

Eesti ja 59 : 57 Portugali, osalesid nii Cunningham kui ka Kherrazi. Juhul kui FIBA leiab, et midagi on siiski kor-

rast ära, ja Hollandit karistab, on kõige tõenäolisem sanktsioon tehniline ehk 0 : 20 kaotus. Sellisel juhul minetaks Holland kõik edasipääsuksandid ja kui võidame homme Portugali vähemalt seitsme punktiga, pääseme alagrupist edasi.

FIBA-lt Eesti Päevalehel eile kommentaari saada ei õnnestunud, ent Eesti korpalliliidu peasekretäri Keio Kuhi sõnul langetavad nad oma otsuse tõenäoliselt täna. Kui tulemused jäävad jõusse, peab Eesti alistama Portugali ja nemad omakorda reedel Hollandi. Peale selle on meil vaja vähemalt üheksapunktilist võitu, mis viiks meid tekkiva surnud ringi korral korvide vahega plussi. **o**

Kangur tegi võiduviske

Esimest korda aitas Eestit tänavas EM-valiksarjas korpallikoondise kapten Kristjan Kangur, kes pallurite tutvustamisel tormilise aplausi saatel saali sisenes. „Sellised asjad annavad võistkonnale alati indu juurde,” ütles Eesti edukaimana 15 punkti visanud Rain Veideman.

Nii pallurid kui ka peatreener Tiit Sökk toonitasid Kanguri suurt panust kaitses, ent pallur ise suhtus endasse kriitiliselt. „Kaitses kärgis minu pealt päris palju. Kehaliselt ei ole ma veel

heas vormis,” nentis ta. Ometi võitis Kangur kohtumise parimana 14 lauapalli ja võitles pikade vastastega armutult. „Ega tal lihtne ei olnud,” sõnas keskmängija Janar Talts. „Samas pidas ta ilusti vastu ja lõpus pani ka kolmese ära.”

Avapoolaega dikteerinud ja pause 44 : 30 eduseisus läinud Eesti mäng takerdus teisel poolajal pea täielikult ja lõpuks oligi Kanguri ainus tabav kaugviske 39 sekundit enne lõppu see, mis tõi meile raske 64 : 63 võidu.

Kümnevõistlejate duelli võitis kogenum Pahapill

Telegramm

Meelis Naudi
Moskva

Pahapill püstitas lubatud hooaja tippmargi, MM-i debüüdi teinud Uiho võistles avapäeval tublilt, kuid siis väsis.

Kümnevõistleja Mikk Pahapill täitis MM-i eel antud lubaduse ja püstitas Moskvas oma hooaja tippmargi. 8170 punkti andis ühtlase tasemega võistluses siiski alles 17. koha. „Tegin rohkem kui kaks aastat tagasi Daegu MM-il, kus sain üheksanda koha. Võistlused on erinevad,” sõnas ühtlase seeria teinud Pahapill väsinuna pärast võistlust. „Olin tegelikult väga heas vormis. Esimene päev rikkusin ise paar asja ära. Kaugus ja 100 meetrit ei õnnestunud, kõrgus ka natuke. Teise päeva kohta ei ütle ühtegi halba sõna,” lisas ta.

Pahapill püstitas isikliku rekordi kahel jooksualal – staadioniringi läbis ta esimest korda elus alla 50 sekundiga, saades aja 49,84. 1500 meetris jooksis Pahapill end täiesti tühjaks ja lõpetas 4.33,16-ga. Võistluse eel lubatud hooaja tippmark sündis ja seda 71 silmaga.

Pahapilli sõnul võib Moskva võistlust nimetada tema eduka tagasituleku jätkuks, sest eelmisest vigastuse aastast oli raske edasi minna. Ta kinnitas, et tahab tippsporti jätkata vähemalt järgmiste olümpiamängudeni.

Kaks isiklikku rekordit

Oma suurvõistluste debüüdi teinud 20-aastane Maicel Uiho väsis pärast edukat avapäeva ja lõpetas oma esimese suure tiitlivõistluse 7850 punktiga. Kokkuvõttes tähendas see 19. kohta. Uiho sai Moskvast hakka ka kahe isikliku rekordiga: kuulitõukes 13.68 ja 400 meetri jooksus 50,60.

Avapäeva järel Pahapilli 63 punktiga edestanud Uiho kaotas aga teisel päeval punkte peaaegu igal alal. Tõeliseks katsumuseks kujunes 1500 meetrit, kus ta jäi rekor-

Uiho ja Pahapill 1500 meetri jooksu finišis. Mõlemad sportlased jooksid ennast sel distantsil täiesti tühjaks. Pahapill lõpetas isikliku rekordiga, Uiho aga väsis ja jäi oma rekordiseerias joostule koguni 18 sekundiga alla.

Foto: Marko Mumm

diseerias joostule alla koguni 18 sekundiga ning piirdus 4.48,29-ga. Kõik kokku 7850 punkti, kaotus isiklikule rekordile 373 silma. „Teine päev ei olnudki tegelikult nii raske, lihtsalt ei tulnud välja,” kommenteeris Uiho. „Tõketes jooksin sisse, rikkus hoo ära. Kettas heitsin avakatsel 45, kuid sektorist välja. Polegi varem vist kunagi sektorist välja heitnud,” lisas ta.

Närvikõdi pakkunud Uiho sai kettaheites tulemuse kirja alles kolmandal katsel. Paraku tähendas 41.84, et võrreldes isikliku rekordiseeriaga läks kaotsi koguni 150 punkti.

Esimese suure tiitlivõistluse teinud noormees tundis ennast aga staadionil üldiselt hästi. „Mingit pinget küll ei olnud, mõnus oli võistelda,” ütles ta. ●

ESIMESED MEDALIVÕITJAD MM-IL

NAISED

10 000 m: 1. Tirunesh Dibaba (ETIOOPIA) 30.43,35, 2. Gladys Cherono (KENYA) + 1,82, 3. Belaynesh Oljira (ETIOOPIA) + 3,63; **Maraton:** 1. Edna Ngeringwony Kiplagat (KENYA) 2:25.44, 2. Valeria Straneo (ITAALIA) + 0.14, 3. Kayoko Fukushi (JAAPAN) + 2.01; **Kaugushüpe:** 1. Brittney Reese (USA) 7.01, 2. Blessing Okagbare (NIGEERIA) 6.99, 3. Ivana Španović (SERBIA) 6.82; **Kettaheide:** 1. Sandra Perković (HORVAATIA) 67.99, 2. Mélina Robert-Michon (PRANTSUSMAA) 66.28, 3. Yarelys Barrios (KUUBA) 64.96.

MEHED

10 000 m: 1. Mohamed Farah (SUURBRITANNIA) 27.21,71, 2. Ibrahim Jeilan (ETIOOPIA) + 0,52, 3. Paul Kipngetch Tanui (KENYA)

+0,90; **20 km käimine:** 1. Aleksandr Ivanov (VENEMAA) 1:20.58, 2. Chen Ding (HIINA) + 0.11, 3. Miguel Ángel López (HISPANIA) + 0.23; **Kümnevõistlus:** 1. Ashton Eaton (USA) 8809 punkti (10,35–7.73–14.39–1.93–46,02–13,72–45.00–5.20–64.83–4.29,80), 2. Michael Schrader (SAKSAMAA) 8670 (10,73–7.85–14.56–1.99–47,66–14,29–46.44–5.00–65.67–4.25,38), 3. Damian Warner (KANADA) 8512 (10,43–7.39–14.23–2.05–48,41–13,96–44.13–4.80–64.67–4.29,97), ..., 17. Mikk Pahapill 8170 (11,33–7.12–14.87–1.99–49,84–14,54–47.57–5.00–62.89–4.33,16), 19. Maicel Uiho 7850 (11,21–7.26–13.68–2.11–50,60–15,29–41.84–4.90–59.63–4.48,29)

Moskvast Lužniki staadionil on umbes 40–60 Eesti fänni.

Kergejõustikufänni hämmastab MM-i vähene publikuhuvi

Telegramm

Meelis Naudi
Moskva

Venemaa pealinna staadionil on puudu melu, mis on muidu sellistel suurvõistlustel tavapärane.

Kuigi Moskvast on imeilus ilm ja Lužniki staadionil võistlevad maailma parimad kergejõustiklased, ei ole Venemaa pealinna reisinud Eesti kergejõustikufännid MM-võistlusest eriti vaimustuses. Probleemiks on vähene publikuhuvi ja melu.

„Kõige rohkem hämmastab, et see võistlus on moskvlaste eest ära peidetud,” sõnas Hannes Rumm, kes on alates 2000. aastast käinud kokku vaatamas üheksat kergejõustiku tiitlivõistlust. „Kesklinnas pole reklaame näha, publikut on vähe. Selles mõttes on võistlus halvasti korraldatud. Näiteks 2009. aasta Berliini MM-il oli tohutu melu, publik oli väga asjatundlik,” meenutas ta.

Pole populaarne

Teine Eesti fänn, kes praegu Moskvast viibib, Ants Kaljund imestas samuti, et venelastele koju kätte toodud tiitlivõistlus ei ole staadionile publikut meelitanud. „Huvi on üsna leige. Londoni olümpiaga ei anna üldse võrrelda,” ütles alates 2003. aastast kõigi suurvõistlustel käinud Kal-

jund. „Eks venelaste populaarsamad alad on ka jäähoki ja jalgpall. Kergejõustiku jälgimiseks on vaja rohkem süvenemist ja teadmisi.”

Korraldusliku poole pealt Kaljund venelastele suuri etteheiteid ei tee. „Pingutatud on kõvasti. Staadioni ümbrus on korras ja puhas. Turvalisusele on rõhku pööratud, politsei on igal sammul. Moskvast on väga sõbralikud ja tore-dad,” kiitis ta.

Moskva linn ise on jätnud Rummile väga hea mulje. „Olin viimati siin 2005. aastal, kui Martin Mürsepp mängis Euroliiga Final Fouril. On näha, et sellest ajast on linna palju raha tulnud,” rääkis ta. Ka Kaljundile jätab Moskva jõuka ja areneva linna mulje. „Naljakas juhtum oli meil

Publiku huvi on üsna leige. Londoni olümpiaga ei anna üldse võrrelda.

taksojuhiga, kellelt küsisime, kas siin läheduses kuskil metropeatust ei ole. Ta ütles, et pole veel valmis. Me mõtlesime, et ta teeb nalja, aga väljas nägime, et oligi silt, et ehitatakse metrood. Kusjuures ka laupäeval olid ehitajad töö-l kahes-kolmes vahetuses,” kirjeldas ta.

Kaljund pakkus, et praegu on Lužniki staadionil ehk 40–60 Eesti fänni, Gerd Kanter-i võistluspäevadeks võib eestlaste arv ületada saja piiri. ●

Gerd Kanter: kettaheite seis on praegu intrigeeriv

Eesti medalilootuse Gerd Kanteri arvates on Moskva MM-il oodata väga põnevat kettaheitevõistlust.

„Seis on intrigeeriv. Kui tuulevõistlused välja jätta, siis on kaks favoriiti heitnud tänava 68 kopikatega,” sõnas ta.

Kõige ohtlikumaks rivaaliks peab olümpiavõitja poolakat Piotr Małachowskit, kes heitis juuni alguses Hengelos maailma hooaja tippmargiks 71.84. „Kõige vihasem on konkurentidest kindlasti Małachowski. Ta on tiitlivõistlustel kaks aas-

tat poodiumilt välja jäänud,” ütles Kanter. Poolakas krooniti nimelt 2010. aastal Euroopa meistriks, kuid pidi aasta hiljem Daegu MM-il leppima alles üheksanda ja Londoni olümpial viienda kohaga.

Võitlus medali nimel

Kanteri võimalused MM-il medalile tulla aga suurenesid tunduvalt, sest suurkonkurenti iraanlast Ehsan Hadadit täna hommikuse kettaheite eelvõistluse nimekirjas pole.

Kanter tunnistas, et kuigi kolme viimase nädala treenin-

gupaane pole vana seljavigastuse väljalöömise tõttu õnnestunud täies mahus täita, on ta optimistlik. „Võitleme ikka medali nimel. Selles osas midagi muutunud pole,” kinnitas ta.

Kanter võistleb esimeses kvalifikatsioonigrupis, mis alustab meie aja järgi juba kell 8.40. Kvalifikatsiooninorm on täpselt 65 meetrit ja kettaheitevõistlust alustavast 29 mehest on sellest tänavu jagu saanud koguni 17. Kanteriga koos heidab ühes grupis valitsev maailmameister Robert Harting. ● **Meelis Naudi**

Välejalg Bolt võitis viimas oma kuuenda MM-kulla

Jamaica sprinter Usain Bolt tõestas viimamärjal Lužniki staadionil, et on siiani maailma kiireim jooksja.

Kuuenda MM-kulla tõi välejalale aeg 9,77. Kuigi eri põhjustel jäid Moskva MM-ilt eemale nii Asafa Powell kui ka Yohan Blake, oli Jamaica jooksukvarteti etteaste endiselt ülivõimas. Pronksmedali teenis Nesta Carter aja-

ga 9,95. Tema järel finišeerisid Jamaica uue põlvkonna tähed: neljas oli Kemar Bailey-Cole ja viies Nickel Ashmeade. Mõlemad läbisid staadionisirge 9,98-ga.

Totaalse Jamaica rõõmupeo rikkus kolm aastat tagasi Rakveres tippsporti naasnud ameeriklane Justin Gatlin, kes võitis hõbemedali 9,85-ga. ● **EPL**

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

ELÜÜSIU
MATT DAMON JODIE FOSTER
14.10 (v.a. LP) 14.25 (LP) 16.50 19.05
21.40 A. Le Coq sviit kl 21.00 (v.a. TN)

KOLLIDE ÜLIKOO
Disney • PIXAR
3D EST 11.20 12.25 13.45 15.30 16.20 (v.a. LP)
18.45 (LEK)
2D EST 11.45 14.00
3D RUS 11.30 12.25 (N) 12.45 (v.a. LPN) 14.10 (LP) 15.45 (v.a. LP) 16.20 (LP) 18.45 (RPT)

KON TIKI
PERE
fdespicableme

MINA, SUPERVARAS 2
3D EST 11.15 12.55 (v.a. N) 13.40
3D RUS 11.25 13.55
2D EST 11.35 16.35
2D RUS 12.05

EELLINASTUSED
10. JA 11. AUGUSTIL
NING 15. AUGUSTIL

SMURFID 2
PARIMAD EI PUHKA
ERITI OHTLIKUD AGENDID
14.25 (v.a. LP) 16.05 18.50 21.30

PLAZA
www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee
INFO TELEFONILT 1182

ENNE SÜDAÖÖD	18.40 (v.a. N)	K14
BLING RING	17.00	K12
BÜTSANTS	21.15	K12
MÄNGIME TÕDE	21.20	K14
NÜÜD SA NÄED MIND	19.00	MS12
PATUPUHAUSTUS	22.00	K14
RÜNNAK VALGELE MAJALE	19.10	MS12
19.05 (v.a. LPN)		
SAMSARA	14.20	L
SUGAR MAN	16.45	L
SUUR GATSBY 3D	21.25	MS12
SÜURED 2	19.20 21.25 (v.a. N)	MS12
SÜURED PULMAD	19.10	MS12
VAIKSE OOKEANI VÕITLUS 3D	21.35	MS12
WOLVERINE	15.20 (v.a. LP) / 18.55 / 21.50	MS12
Z MAAILMASÕDA	3D 21.45	MS12

*A. Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,50€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 7,50€/lastepilet 3,90€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,90€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,40€/lastepilet 3,90€. A. Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

★
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

ROBINSON CRUSOE: PIRAATIDE PEALIK
11:20 | 13:00 | 17:05

Päevade vaht
14:40 | 18:45 | 21:10

Relv igas käes
17:15 | 21:00

KINO »SÕPRUS«
19:00

SUGAR MAN
19:00

12.08	Robinson Crusoe: Piraatide pealik	11:20 13:00 17:05	Päevade vaht	14:40 18:45 21:10	Relv igas käes	17:15 21:00
	Lotte ja kuukivi saladus	11:45	Õed vampiirid	15:15		
	Violet ja Daisy	13:25 19:10				

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO »SÕPRUS«

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION
PARIS KINO - AASTAST 1955

SUGAR MAN
19:00

12.08	Paradiis: Usk	16:30
	Searching for Sugar Man	19:00
	Paradiis: Armastus	21:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

MoMo
KATUSEKINO

AUGUSTIS UUS MENÜÜ!
Jaapani toit, otse südamest!

Carlsberg elisa

Katusekino sõbrad
PÖFF

KATUSE KINO

VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

TÄNA VÄRSKE FILM

The Place Beyond The Pines
Derek Cianfrance
2012/140min

HOMME KINOKLASSIKA

Raging Bull
Martin Scorsese
1980/129min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevist või katusekino.ee
Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.
KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seansi Katusekinos.

KATUSEKINO.EE
f t

Seansside algus orienteeruvalt kell 22.30.

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Meediapartnerid
Eesti Ekspress • Eesti Päevaleht • UHO

Partner
viru • www.poff.ee

Muinasjutt kalamehest ja kalakesest

Aleksandr Puškin

MUINASJUTT KALAMEHEST KALAKESEST

Õpetlik värssmuinasjutt vaesuses elavast eideist ja taadist, soove täitvast kuldkalakesest ning inimeste teinekord lõputust ahnusest.

Illustreerinud Evald Okas

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

Saabastega kass

Charles Perrault

Lugu kavalast kassist, kes kindlustab oma peremehele hiilgava tuleviku.

Illustreerinud Ebba Parviste

SAABASTEKA KASS

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:

Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:

Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula hoolega juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:

Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula juhiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid. **TÄHELEPANU!** Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti Päevalehes. 9002626 eritariif 0.63 EUR / min. Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

Vaba 50+ tallinnlanna soovib tutvuda 50+ intelligentse ja toreda mehega. **69496**

Lugupeetud alkoholivaba härrasmees Tallinnast või selle ümbrusest aastates 70+, eakaaslane, üksikuks jäänud naine, soovib Sinuga tutvuda ja võimalusel ka kohtuda. **69492**

72a. korralik lesknaine loodab leida sõpra. **69498**

Olen 63a. igati tegus Tallinna proua, hing on ikka sees, nagu 25sel. Nooruslik sobivas vanuses mees, kui sulle sobib ringi rännata nii seljakoti, kui autoga, suvehõlul tantsida, kui sa ei suitseta, ei liialda alkoholiga, anna endast märku. **69485**

51a, vaba naine soovib tutvud meeldiva armastust vajava ja jagava, mõistva, ausa ja hea huumorimeelega alkoholi-ga mitteliialdava mehega **69477**

Kolmekümnendates abielunaine otsib hella ja romantilist meest, kellega vahel kohtuda ja intiimseid hetki jagada. **69473**

Üksik korralik 50+ naine Tallinnast soovib leida 50-60a korralikku vaba meest kooselu eesmärgil. **69472**

Üksik 63a. naine tutvub intelligentse rõõmsameelse toreda mehega, kes hoolib, hoiab ja armastab. **69466**

46a. naine soovib tutvuda mehega, kes peab ennast ilusaks ja meeldivaks. **69457**

53a. normaalse välimusega tallinnlanna soovib kaaslaseks sobivas vanuses sümpaatset vaba meest. **69452**

62a. üksik vaba naine soovib tutvuda sümpaatse sõbraliku mehega, kes ei suitseta ega liialda alkoholi-ga. **69449**

56/168/53 vaba tallinnlanna soovib leida enda kõrvale vaba härrat Tallinnast. **69448**

65a. huumorimeelne nooruslik mitmete huvidega pealinna proua ulatab terekäe pahedest prii auale kuni 70a. pealinna härrale, kellest võiks saada rohkem, kui sõber. **69444**

Olen üle 60a ja mõnda aega elanud üksi. Nüüd tunnen puudust heast kaaslasest kellega elus edasi minna. **69442**

Tallinna proua soovib leida 70-75a. härrade seast üksikut ausat sõpra-kaaslast ühisteks ettevõtmisteks. **69441**

55a. naine tutvub hooliva intelligentse mat. kindl. mehega. **69423**

73a. lesknaine tutvub samavanuse pahedest vaba härraga, kes sooviks maale elama tulla ja omaks autot. **69421**

Olen 70a. trullakas mampsel. Armas härra, ootan sind endale sõbraks-seltsiliseks-kaaslaseks. Anna endast märku! **69418**

69/172 korpulentne vaegkäimisega, alkoholi ei tarbi, aga suitsu teen, üksik kodune naispensionär Tallinnast soovib leida üksikut toredat rõõmsameelset sõpra ja kes on ka üksik ning ei ole alkoholi-ga sinapeal. Võib suitsetada ja omada puuet. **69402**

Üksik naispensionär Mulgimaalt soovib tutvuda sõbraliku 70a. mehega, kes ei liialda alkoholi-ga. **69398**

60+a. lesknaine soovib tutvuda sobivas vanuses soliidse vaba mehega. **69397**

Üksik noor pensionär soovib leida sobivas vanuses kaaslast, kes oleks heatahtlik ja aus ning oleks toeks ka rasketel hetkedel. **69393**

Vaba 43a. seiklusi mitteotsiv maal elav punapõskne naine otsib toredat kaaslast, kellega luua ühine elu. **69392**

56a. tagasihoidlik naine Pärnust tutvub vaba, mat. kindl. tervislise eluviisidega mehega. **69391**

55a. abielumees Võrust otsib salasuhtel lühemat kasvu rinnaka naisega. **69382**

Mees naist

Mees kuuekümnendates soovib tutvuda lühemat kasvu Tallinna naisega. **69487**

Mees 176/76 Elva linna lähistelt kenast makodust soovib tutvuda kena saleda hea naisterahvaga kuni 53a. **69460**

18a. noormees soovib tutvuda kuni 22a. preiliga. **69503**

45a. mees Tartust soovib tutvuda toreda naiseliku naisega Tartust või Tartumaalt. **69495**

Armas 65-70a. kaksikute- või jäärnaine, sinuga soovib tutvuda kaksikmees 72/180/80. **69483**

Mees soovib tutvuda 45-55a. naisterahvaga kooselu eesmärgil. Elan ise Tartu lähistel. **69482**

72a. noormees Tallinna lähistelt, oma maja, sõidan autoga, soovib tutvuda sobivas vanuses vaba naisterahvaga, sobivusel kooselu. **69481**

58a. lahutatud mees otsib sobiva keemiaga hingesugulast. Ei ole ideaalkuju. **69480**

53a. mees soovib leida meeldivat kaaslast. **69479**

40+ vaba lahutatud töötav kena normaalse väljanägemisega mees Mulgimaalt tutvub vaba sobiva keskmist kasvu naisega. **69451**

Mees 61/167 Tallinnast soovib leida elukaaslaseks naist vanuses 60-65a. Võib olla ka meeldivalt täidlane. Elukohta ei vaheta. **69443**

33a. mees otsib püsisuhteks elukaaslaseks korralikku armastavat naist vanuses 20-30a. **69439**

72a. korralik ja positiivse ellusuhtumisega leskmees tuleb seltsiks üksiku naise juurede. Nõus toimetama toas ning aias. Suitsetan, alkoholi ei tarbi. **69434**

Pikem ja peenem 60a. kaljukitsest mees otsib endasugust rahulikku naisukest, kes elaks kusagil Viljandimaal. Ideaalne ma just pole, palun virisejatel eemale hoida. **69429**

67a. korralik leskmees otsib naist, kes vajab abi ja tuge. Võimalik edaspidine kooselu. **69419**

54/180/75 täiesti alkoholivaba, endaga igatepidi toime tulev vaba mehelik mees soovib tutvuda endast noorema kena vaba naiseliku naisega, keda hoida ja armastada. **69404**

Mees 60+/164/60 Tartumaalt, aus, truu, mat. kindl. soovib tutvuda viiekümnendates-kuuekümnendates pisema saleda daamiga, et jätkata eluteed. **69387**

56a. meesinvalid Lõuna-Eestist soovib tutvuda kuni 65a. naisinvalidiga soovitavalt Tartust või Tartumaalt. Rahvus pole oluline. **69377**

Mees 61/185 soovib tutvuda vabameelse daamiga Tartust või selle ümbrusest, et vahetevahel kohtuda. Oman autot. **69370**

Mat. kindl. kõrgema haridusega pikemat kasvu tervislise eluviisidega sportlik hiljuti leseks jäänud Tallinna mees soovib leida meeldivat kaaslast vanuses 50-60a. **69367**

54a. nooruslik maj. kindl. vaba mees soovib tutvuda noorusliku naiseliku naisega. **69365**

Tere, kena vaba sale daam kuuekümnendates! Sind ootab oma ellu 65a. kõrgharidusega vaba ja karske maj. kindl. mees Tallinna lähedalt. **69362**

55/175/65 Kesk-Eesti mees soovib tutvuda naisterahvaga vanuses 53-57a. **69359**

Uut elu ja äri alustav mees 60+/180/85 otsib enda kõrvale saledat särtsakat ettevõtlikku usaldusväärset vaba või vabanevat daami vanuses 50+. **69358**

TÕDE JA ÕIGUS. TEINE OSA
9., 10. septembril 18.00

Robert Lepage'i külasitendus
KUU TAGUMINE KÜLG
1., 2. oktoobril 19.00
Nokia Kontserdimajas

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Laen

Laen kinnisvara tagatisel.

AS A&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolauenud.ee. Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

MAALEHE tomatiraamat

Ingrid Bender

76 lk, pk

Raamatust leiata juhised, kuidas kasvatada tomatit kasvuhoones, avamaal, aknalaua ja rõdul; milliseid kasvutingimusi tomat vajab; saate infot taimede ettekasvatamise, istutamise ja hooldamise kohta ning lisaks leiate ka põhjalikud sordikirjeldused.

Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

Teated

• **Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium** teatab otsusest algatada kokkuleppemenetlusega kokkuleppe sõlmimiseks sundvõõrandatava kinnisasja osa eest sundvõõranditasa ja teiste isikute õigustele sundvõõrandamisega tekitatud kahju hüvitamise suuruse ning maksimise, kahjustatud õiguste omajate huvide tagamise ja kinnisasja valduse üleandmise tingimuste kohta seoses Vabariigi Valitsuse 30.05.2013 korraldusega nr 248 „Harju maakonnas Kõue vallas Silmsi külas asuva Kaasiku kinnisasja osa sundvõõrandamine”.

Palume kahe nädala jooksul kinnisasja omanikul ja puudutatud isikutel teatada kirjalikult sundvõõrandamisega tekitatud kahjust, mis Kaasiku kinnisasja kohta koostatud erakorralises hindamiskomisjonis. Palume teatada kõigist muudest õigustest ja nõuetest seoses eelnimetatud sundvõõrandamismenetlusega. Samuti kutsume sundvõõrandiandjat ja teisi isikuid, kelle õigusi sundvõõrandamine kahjustab, kokkuleppemenetluse koosseisule eesmärgiga kokku leppida sundvõõranditasa ja hüvitise suurus ning maksimise, kahjustatud õiguste omajate huvide tagamise ning kinnis-

asja valduse vabatahtliku üleandmise tingimustes. Kokkuleppemenetluse koosseisule toimub 27. augustil 2013. a kell 13:00-15:00 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis aadressil Harju tn 11, 15072 Tallinn.

Lisainfo Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist, kontaktisik haldusosakonna peaspetsialist Keiu Käär, tel 639 7627 või e-post keiu.kaara@mk.m.ee.

• **ASTrignon Alternative Funds** (edaspidi „Fondivalitseja”), asukoht Viru Väljak 2, Tallinn, Eesti Vabariik, registrikood 11339670, teavitab Trigon Ukrainian Property Kinnisvarafond I likvideerimisest. Fondivalitseja taotlusel andis Finantsinspektsioon likvideerimiseks loa 07.08.2013. a otsusega nr 4.1-1/36. Fondi depositoorium on Swedbank AS. Fondi võlausaldajatel palume fondi vastu nõuded esitada kahe kuu jooksul alates käesoleva teate avaldamisest. Nõudeid ja avaldusi võetakse vastu Fondivalitseja asukohas tööpäeviti kl 9-17 ning aadressil trigon@trigoncapital.com.

• **Saku Vallavalitsus teatab:** Alates 26.08.2013. a kuni 8.09.2013. a on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse tn 1, Saku) II korruse stendil avalikult väljapanekul Saku valla Jälgimäe küla Urda kinnistu detailplaneering. Planeeringu ülesanne on kinnistu kruntideks jaotamine ning ehitusõiguse määramine ärihoonete ehi-

tamiseks. Planeering näeb ette, et lisaks kahele transpordimaa krundile moodustatakse neli ärimaa sihtotstarbega krunti. Igale ärimaa sihtotstarbega krundile on võimalik rajada üks või kaks hoonet, mis on maksimaalselt 3 korruselised ning maksimaalselt 15 m kõrgused. Detailplaneering on vastavuses Saku valla üldplaneeringuga. Planeeringuga haaratud maa-ala suurus on ca 4,3 ha. Avaliku väljapaneku jooksul on Teil õigus esitada detailplaneeringu kohta kirjalikke ettepanekuid või põhjendatud vastuväiteid. Planeeringuga saate tutvuda ka Saku valla kodulehel <http://sakuvv.kovtp.ee/et/detailplaneeringute-avalikustamine>.

Teenused

KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 24 h, h 1,09€/min
www.ennustus.ee

• **NÕUANDELIN** tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97€/min.

Müük

• Müüa lõhutud küttepuid.
Tel 5092 933

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Maaleht
EESTI EKSPRESS

Eesti Päevaleht

Mälestame kauaaegset
koostööpartnerit

KAUPO HERTI

ning avaldame kaastunnet
omastele

Atoy Automotive Estonia OÜ

Mälestame kauaaegset
koostööpartnerit

MEELI TRUU

AS Pro Kapital Eesti

OÜ Pelgulinna ATK ja AS
Pelgulinna Autobaas

mälestab kauaaegset töötajat

ENDEL NIGOLAT

Ärasaatmine
Pärnamäe kabelist
13.08 kl 14.30
ja muldasängitamine
Pärnamäe kalmistul

Aeg annab, aeg võtab,
aeg mälestused meile jätab

Mälestame sügavas leinas
kallist klassiõde

SILVI LEPMETSA

Südamlilik kaastunne lähedastele

Tallinna 16.kk V lennu A klass

Valgesse päeva on varjunud
mure kivine sein.
Tõde valus on uskuda,
raske kaotuse lein...

MEELI TRUU

Avaldame siirast kaastunnet
Andres Saarele
abikaasa kaotuse puhul

Koostööpartnerid
Mainor Ülemistest

TALLINNA KREMATORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matuseteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h

www.krematoorium.ee

TELEVISIOON

ETV

07.25 Maahaigla: Alates tänasest päevast (Inglise 2006)

08.10 Aia elu: Aia kujundamine (ETV 2007)

08.20 Kergejõustiku MM Moskvas

11.45 Väike maja preerias: Teekond pimeduses I (USA 1978)

12.35 Uued trikid: Kus suitsu... (Inglise 2010)*

13.25 Mõistlik või mõttetu (Eesti 2013)*

14.00 ENSV, 33: Disko ja kodusõda (Eesti 2012)*

14.30 Hercule Poirot: Hädaoht varitseb End House'is (Inglise 1990)

16.10 Vehklejate vastuvõtt Tallinnas

16.50 Hummeri jälgedes, 6/6 (Eesti 2012)

17.35 Kergejõustiku MM Moskvas

18.30 Aktuaalne kaamera

18.45 Osoon (ETV 2012)

19.15 Kergejõustiku MM Moskvas

21.00 Aktuaalne kaamera

21.25 Sport

21.35 SUVEkulTUUR

21.45 Eesti mäng, 21/28

22.15 Vincent (Inglise 2006)

23.25 Hakkab jälle pihta, 4/6: Arbeit Macht Frei (Eesti 2012)*

23.50 Waterloo Roadi kool (Inglise 2010)*

00.45 SUVEkulTUUR*

00.55 Maahaigla: Alates tänasest päevast (Inglise 2006)*

01.46 ERR-i uudised

KANAL 2

06.45 Rosario*, 50

07.40 Kasskoer: Imeline poolelu

08.05 Suverepoter*

09.10 Tuhat ja üks ööd*, 50

11.00 Kodus ja võõrsil, 5559

11.30 Küladetektiivid*, 95

12.30 Merevaade*

13.00 Kelgukoerad

14.00 Komissar Rex: Uus mees, 1

15.00 Punased roosid, 569

16.05 Küladetektiivid, 96

17.05 Rosario, 51

18.10 Tuhat ja üks ööd, 51

20.00 Suverepoter

21.00 Meie aasta Siberis

21.30 Mentalist: Veripunane pilet

22.25 Löppmäng, 1: UUSSARI!

23.25 NCIS Los Angeles: Must lesk

00.20 Elavmärklaud: Victoria

01.10 Merepatrull: Mere vennaskond

01.55 Öde Jackie: Mida päev toob

02.25 Matsakas beib*

03.10 Suverepoter*

04.00 Meie aasta Siberis*

04.25 Rosamunde Pilcher *

TV3

06.15 Gormiti

06.40 Winxid

07.05 Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Transformerid

07.55 Armastus võidab, 99*

08.55 Kirgede torm, 1694*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6535*

10.20 Top Shop

10.35 Ment, 7: Pidud

11.35 Kaitsjad 1, 14: Nevada vs. narkokuller Doug

12.30 Kõige naljakamad koduvideod

13.00 Hawaii 5-0 3, 23*

14.00 Kätemaksukontor 6, 2*

15.00 Vaprad ja ilusad, 6536

15.30 Lena, mu elu armastus, 159

16.30 Armastus võidab, 100

17.30 Kirgede torm, 1695

18.30 Vaid Venemaal pluss

19.00 Seitsmesed suvesadamas

20.00 Kätemaksukontor 6, 3

21.00 CSI kriminalistid 13, 07: Langenud inglid

22.00 KINO3 SUUR FILM: Päev pärast homset (USA 2004)

00.25 CSI New York 8, 17: Lahti pakitud

01.20 Anarhia pojad 4, 11: Käed

02.10 Seadusesilm Steven Seagal 2, 5: Ohtlikul pinnal

02.35 Eesti otsib superstaari, 17: Lava taga*

03.00 Eesti otsib superstaari, 18: 5. finaalsaad*

04.40 Seitsmesed suvesadamas

05.30 Lena, mu elu armastus, 159*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

197 **12.25** Aiadetektiivid* **13.25** Aiadetektiivid* **14.25** Öhtusöögilahingud **15.20** Oprah **16.10** Doktor Oz **17.05** Everwood **18.00** Pahad tüdrukud, 79 **19.00** Kodus ja võõrsil, 5560 **19.30** Gordon Ramsay köögisaladused, 6 **20.00** Ühikarotid – Öed **21.00** Salajane nimekirj (USA 2010) **22.55** Staariminutid: Jennifer Lopez **23.00** Käpardist kokaks, 7 **00.00** Suverepoter **01.00** Ellen **01.45** Ühikarotid – Öed* **02.30** Kuidas alasti hea välja näha **03.15** Doktor Oz **04.00** Pahad tüdrukud*, 79 **04.50** Staariminutid: John Travolta **04.55** Staariminutid: Sharon Stone **05.00** Suverepoter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp **09.30** Kodu keset linna 4, 484 **10.00** Kutsuge Cobra 11 1, 26 **11.00** Enne kui saatan surmast sotti saab **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 5, 8 **14.00** Kutsuge Cobra 11 1, 26 **15.00** Brigaad 31, 8 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 10 **16.30** Kutsuge Cobra 11 1, 27 **17.30** Top Gear 4, 69 **18.30** Simpsonid 14, 17 **19.00** Ameerika paps 6, 14 **19.30** Kuidas ma kohtasin teie ema

HOROSKOOP

JÄÄR Kipud oma võimeid üle hindama. Kui lähed kindla võidu peale välja, võid ootamatult avastada end probleemi ees olevat.

SÖNN Keskendu nüüd tööle, süsteemile ja pisiasjadele. Võid leida rabava lahenduse mõnele rutiinsele mureküsimusele.

KAKSIKUD Keegi, kellega täna kohtud, võib sundida sind suuremale konkreetsusele ja selgusele. Poolikud ideed ja ebamäärased plaanid pannakse nüüd proovile.

VÄHK Õhus on elektrit, pinget, justkui millegi erilise ootust. Soovitus: loobu piksevarda rollist! Ole endas kindel, mis ei pea aga tähendama paindumatust ja jäikust.

LÕVI Infotulv, aga ka intellektuaalsed pinged ja vastuolud võivad muuta päeva väsitavaks. Ära hakka vaidlema, sest praegu viiks see ainult pingete suurenemiseni.

NEITSI Kergemeelsuse ja raske-meelsuse vahel on üks koht, millele sa peaksid nüüd keskendumas. Hoia mõõdukat joont nii töös kui ka armuasjus ja kõik nihkub ise kenasti paika.

KAALUD Püüa vältida olukordi, kus võib vaidluseks minna. Kuid ära ole ka viisakuse pärast nõus asjadega, mida sa ei poolda.

SKORPION Otsige iseendast ja teieate kõiki! See Goethe mõtte tera on nüüd sinu jaoks väga sobiv, sest su alateadvus on praegu olekus, mis võimaldab sealt rohkem kätte saada kui tavaliselt.

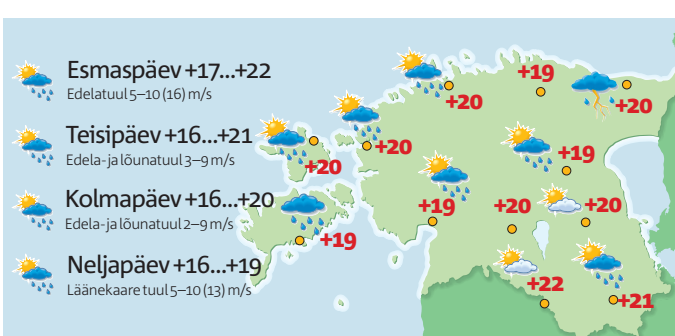
AMBUR Pane oma vaim valmis, sest oodata on põnevaid arenguid! Ole ainult ise piisavalt tähelepanelik ja märka enda ümber toimuvat.

KALJUKITS Sinus on segunenud rahutus ja kergesti ärrituvus. Ja sinu suhted kas ülemuse või mõne muu autoriteediga võivad keerulised olla.

VEEVALAJA Kellegagi võib tekkida äge vaidlus mingi tühise pisisasja pärast. Suhe mõne inimesega võib olla keeruline ja esile tuua vanu pingeid uues vormis.

KALAD Võimalik, et koged midagi lõksutaolist. See võib olla ka su enda mõte, mis su tahte justkui lõksu püüab ja sind sellega blokeerib.

ILM

RISTSÖNA

	VÄIKE ÜLEMUS ...-MAIL	UUNIKUM MEHENIMI	OHTLIK	KOGUS KAKSUS	...ÜTLEV KÄANE ...TARA (lobiseja)	KÜSTLUS- LEHT PANK	...SÖNA (substantiiv) ...HÄRMA	MÕISTUS KÜLA TANT- SUHPU	PESU- PULBER ÜLEV IDEE
KÕRBE- LUIDE ART DIRECTOR									
MOOBLESE USA NÄITLEJA ROBERT DE...									
KIRI ARVU- TIKLAHVIL TEATUD IN- DIKAATOR									
SOUDE- PAAT VALD SAA- REMAAL									
TEADUSTE ...									
HISPAANIA HÄRRA " ... THULE"									
OHTU (soome k.) RABAMA, KAHMAMA									
NAISENIMI									
ME, TE, ...									
NÄITLEJA ... KIVI MACTU, VÄINU- KÜSETA									

ERKKI KÖLU PÄEVAANEKDODIID

●● Naine mehele:
„Kallis, ma magasin täna öösel lihtsalt kohutavalt!”
„Ma tean, kullake. Sa vähkresid kogu aeg ja rääkisid unes.”
„Kas tõesti? Ja mida ma rääkisin?”
„Ma ei mäleta...”
„Mu emal oli õigus! Sa ei kuula kunagi, kui ma räägin!!!”
●● Arst vaatab patsiendi üle ja keelab tal alkoholi tarvitamise.
„Aga doktor, ma olen veinimeister ja teen suurepäraselt veini. Kas ma ka seda juua ei tohi?” küsib patsient.
„Ainult koos minuga!” vastab arst.
●● Hauka laadal äratub turva-firma patrull pargipingile magama jäänud purjus meest:

„G4S!”
Joobnu avab ühe silma ja vastab: „Y2K!”
●● Moiša Aabramile:
„Kas panen sulle tee sisse viis või kuus lusikatäit suhkrut?”
„Kolm, aga nii, et ma näeksin.”
●● Inglise maal.
„Austatud härra, nuga tuleb hoida paremas, mitte vasakus käes.”
„Ah nii? Vabandage.”
„See on juba teine asi! Niisiis, mida te soovite?”
„Teie käekella ja rahakotti.”

Taristu
OTT VALLIK

Dilbert
SCOTT ADAMS

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed.
www.sudoku.com

2	4		7		6	8
9		3	9		1	2
			6	7	3	
1		5	1	9		9
		7		8	4	
4						5
6	2		4		9	3

Eelmise mängu lahendus.

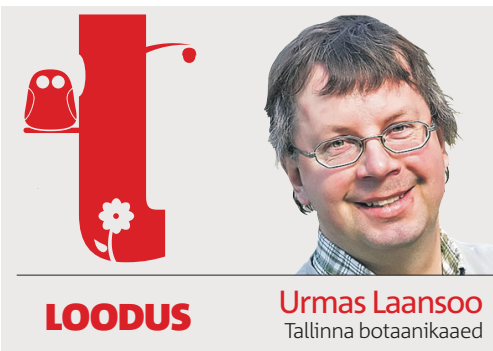
5	4	8	9	1	3	2	7
2	1	9	7	3	5	4	8
3	8	7	4	2	6	5	1
1	6	8	5	7	3	9	4
7	9	5	2	8	4	1	6
4	3	2	6	1	9	7	5
6	7	4	3	5	2	8	1
9	5	3	1	6	8	2	7
8	2	1	9	4	7	6	3

SUDOKU reeglid

●● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi. www.epl.ee/sudoku

LOODUS

Urmas Laansoo
Tallinna botaanikaaed

SOOJALEMBENE LOBAUBA

Lobauba (*Lablab purpureus*) on üheliigiline ronitaimeperekond troopilisest Aafrikast. Lobauba kutsutakse ka hüatsint-oaks. Lobauba on meil vähetuntud soojalembene ronitaim. Seeme tuleks külvata aprillis toas potti ja taimed ette kasvatada. Avamaale saab lobaoa istutada juunis pärast öökülmade lõppu. Lobauba on soojalembene vääntaim ja vajab toestamist. Lobaoa seemned ja kaunad on söödavad. Aafrikas kasutatakse taime maapealset osa loomasöödana.

LÕVIKÕRV KÕLBAB SÜÜA

Lõvikõrva (*Leonotis*) perekonnas on 9 liiki ühe- ja mitmeaastaseid taimi. Lõvikõrvad kasvavad looduslikult peamiselt troopilises Aafrikas, ainult kera-lõvikõrv (*Leonotis nepetifolia*) kasvab ka troopilises Aasias ja Ameerikas. Lõvikõrva kasvatatakse Eestis eksootilise suvetaimena. Seeme tuleks külvata aprillis potti ja taimed mai lõpus avamaale istutada. Kera-lõvikõrv kasvab kuni 2 m kõrguseks. Taime noori õisikuid võib hautada ja toiduks tarvitada. Lõvikõrv sobib ka kuivatamiseks ja talvistes taimeseadetes kasutamiseks.

TSINNIAD KIMPUDESSE

Tsinnia ehk pruudisõlg (*Zinnia*) on pikka aega õitsev suvetaim Mehhikost. Tsinniad kasvavad looduslikult ka USA lõunaosas ja Argentinas. Tsinnia perekonda kuulub 17 liiki soojalembeseid taimi. Tsinnia vajab ettekasvatamist ja kaitset hilisöökülmade eest. Lõikeõisikud püsivad hästi vaasivees ja mitmesugustes suvistes kimpudes. Kõige tuntum on harilik tsinnia ehk harilik pruudisõlg (*Zinnia elegans*), kellest on aretatud palju eri kõrguse ja õisiku värvusega sorte. Tsinnia kasvab paremini päikesepaistelises kohas ja ei talu liigniiskust.

Leegitsevalt erksate õitega floksid

Mitmed valdavalt Põhja-Ameerika niitudelt ja preeriast pärit floksid kasvavad ka koduaias kui neid varjata keskpäevase päikese eest.

Floksid on ammutuntud vähenõudlikud aiataimed. Floksi (*Phlox*) nimeus tuleneb kreeka keelest ja tähendab tõlkes leeki, sest floksi looduslike liikide seas on ka leekivpunaste ja ereoranžide õitega taimi. Floksi perekonda kuulub 69 liiki üheaastaseid ja mitmeaastaseid rohttaimi ning poolpõõsaid. Poolpõõsad on taimed, mille varred on alusel puitunud, tipus aga rohtsed.

Floks kuulub siniladvaliste (*Polemoniaceae*) sugukonda. Floksi tuntumad sugulased on siniladv, vanikkuljus, inkalill, sabalill jpt. Looduslikult kasvavad floksid Põhja-Ameerika mägedes, jõgede kallastel, niisketel niitudel, preerias ja hõredates metsades. Ainult ühe floksiliigi looduslik levila on Aasia kirdeosas.

Üheaastase suvetaimena kasvatatakse meil suvfloksi (*Phlox drummondii*). Kevadel õitsevad tihedaid madalaid padjandeid moodustavad nõiälähine floks (*Phlox subulata*), Douglasi floks (*Phlox douglasii*) ning pikkade roomavate vartega roomav floks (*Phlox stolonifera*). Juunis õitseb püstiste madalate vartega kevadfloks ehk Kanada käabusfloks (*Phlox divaricata*). Kõige populaarsemad on aiataimena suvel ja sügisel õitsevad aedfloks (*Phlox paniculata*), laiguline floks (*Phlox maculata*) ja Arendsi floks (*Phlox x arendsii*).

Põuda ei kannata

Aedfloks on aiataimena pikaajaline, kuid põuakartlik taim. Sagedamini kahjustavad aedfloksi seenhaigustest tahmlaiksus ja floksi jahukaste. Seenhaigustesse nakatumist soodustab suur õhuniiskuse, liiga rammus substraat ja ka see, kui taimed on liiga tihedalt kokku istutatud.

Floksi jahukastesse nakatumist aitab vältida põua ajal kastmine. Kui taimeorganites raku siserõhk ehk turgor ei lange, on patogeenidel raskem rakkudesse tungida.

Aedfloks kasvab kõige meelsamini poolvarjulises paigas ning on tänulik põua ajal kastmise eest. Floksile valige aias paik, kuhu paistab hommikupäike või loojangupäike. Kõige sobimatum on aedfloksele koht maja lõunapoolse seinääres, kus päikesekiirgus pinnase tuliseks kuumendab.

-1- Uhke õitsev floksipeenar -2- Aedfloks „Katherine” -3- Aedfloks „Peppermint Twist”

Floks on meeldiv lõikelillena vaasis ja uhkete suviste värviküllaste lillekimpude valmistamiseks. Floksi õisi külastavad meelsasti päeva- ja ööliblikad.

Flokside paljundamine pole ülearu keeruline. Sordilisi taimi paljundatakse puhmiku jagamise teel, aga floksi saab paljundada ka pistikutega. Taime jagamiseks on sobivaim aeg kevadel mais või suvel lõpus augustis ja septembris. Istutusauk tuleks kaevata nii sügav, et juured lahedasti ära mahuks ja viljakat kompostmulda või hästikõdunenud sõnnikut saaks juurte ümber lisada. Kõige paremini sobib floksile hobuse kõdusõnnik.

Eestis kasvatatakse ühtekokku paarisadat floksisorti. Suuremad floksikollektsioonid on botaanikaaedadel ja erakollektsionääridel. Eestis korraldatakse ka floksipäevi ja näitusi, kus huvilised saavad tutvuda uute sortidega ja hankida uusi põnevaid istikuid.

Külastajate lemmik „Judy”

Floksiaretusega tegeletakse rohkem Venemaal, Hollandis ja USA-s. Eestis aretatud floksisortidest on tuntuim suurte tumeroosade õitega „Helmi Puur”.

Triibuliste mitmevärviliste õitega on uued sordid „Peppermint Twist”, „Adessa Lilac

Twist” ja „Twister”. Valgete täidisõitega on uus sort „Tiara”. Madalakasvuline valgete õitega on uus sort „Pina Colada”. Kollaseservaliste või valgete leheservadega on sordid „Elizabeth” ja „Becky Towe”. Huvitava tähtja õieneeluga on uus sort „Eden’s Smile”.

Tumepurpursete õitega on „Nicky”. Taimenäitustel auhinnatud aedfloksisordid on roosade õitega „Windsor”, valgete õitega „White Admiral”, lillakate õitega „Prospero” jt. Tallinna botaanikaaia 2012. aasta floksinäituse võitjaks valisid näituse külastajad tiheda koonilise õisikuga floksisordi „Judy”. ●